ОББ Пенсионно осигуряване

Универсален пенсионен фонд ОББ

Доклад за дейността
Финансов отчет заедно с доклад на независимите одитори

31 декември 2022 година

Обща информация i
Доклад за дейността ii
Доклад на независимите одитори до едноличния акционер на Универсален пенсионен фонд ОББ
Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица 1
Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица 2
Отчет за паричните потоци 3
Приложения
1. Корпоративна информация 4
2. Изготвяне на финансовите отчети 5
2.1 База за изготвяне 6
2.2 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения 6
2.3. Съществени счетоводни политики 8
2.4 Нови и изменени стандарти, приети от Фонда 14
2.5. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Фонда 14
2.6. Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС 14
3. Нетни печалби от преоценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност 15
4. Приходи от лихви 15
5. Други приходи 15
6. Оповестяване на свързани лица 15
6.1. Такси и удръжки от осигурителни вноски за компанията, която управлява фонда 16
6.2. Задължения към управляващата компания 16
7. Средства на осигурени лица, прехвърлени от/към други пенсионни фондове 16
8. Прехвърляне на средства на осигурени лица по реда на пар.9, ал.1 от ПЗР на ЗБДОО за 2021 и чл.46 от КСО 17
8.1.Прехвърлени средства на осигурени лица към ДОО. 17
9. Вземания, свързани с инвестиции 17
10. Парични средства и парични еквиваленти 17
11. Инвестиции по справедлива стойност 18
11.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България 18
11.2. Български корпоративни облигации 18
11.3. Чуждестранни държавни ценни книжа 19
11.5. Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми 19
12. Деривативни финансови инструменти 20
13. Данъчно облагане 20
14. Управление на финансовите рискове 20
- 21
15. Инвестиции по справедлива стойност по категории 35
16. Финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност 37
17. Събития след края на отчетния период 37

Управляващо пенсионно дружество

„Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД

Надзорен съвет

Коста Чолаков– Председател на Надзорния съвет
Татяна Иванова– Заместник-председател и член на Надзорния съвет - до 02.01.2023 г.
Проф. д-р Григор Димитров – Член на Надзорния съвет
Ани Ангелова - Заместник-председател и член на Надзорния съвет - от 03.01.2023 г.

Управителен съвет

Николай Стойков – Главен изпълнителен директор
Анастас Петров – Изпълнителен директор
Мая Русева - Член
Елица Занчева - Член
Венета Манова - Член

Адрес на управление

бул. „Витоша" 89б, ОББ Милениум център, ет.16
София 1463, България

Регистър и регистрационен номер

Регистрация Софийски градски съд по ф.д. № 1793/2001 г.

Банка попечител

УниКредит Булбанк АД

Инвестиционни посредници

Първа финансова брокерска къща АД
Cowen Execution Services Limited

Одитори

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД
бул. Мария Луиза 9-11
София 1000

АФА ООД
ул. Оборище №38
София 1504

Пенсионно осигуряване

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2022 г.

I. Обща информация за Универсален пенсионен фонд ОББ

„Универсален пенсионен фонд ОББ" („Фонд" или „УПФ"), е регистриран с решение № 1/ 16 февруари 2001 г. на Софийски градски съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София, бул. „Витоша" 89б.

Фондът стартира дейността си в началото на 2002 г., като първите осигурителни вноски се получават през май 2002 година.

Фондът се управлява от „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД („Компанията" или „ПОК ОББ") и се представлява от изпълнителните й директори. Фондът няма служители.

Средствата на Фонда се управляват от екип от професионални мениджъри, които имат дългогодишен опит в управлението на големи корпоративни структури и инвестиционни портфейли.

Към 31 декември 2022 г. структурата на управление на Компанията е двустепенна и се осъществява от Управителен и Надзорен съвет в състав:

Надзорен съвет:

- Коста Чолаков – Председател на Надзорния съвет;
- Татяна Иванова – Заместник-председател и член на Надзорния съвет - до 02.01.2023 г.;
- Проф. д-р Григор Димитров – независим член на Надзорния съвет.

На 3 януари 2023 година е вписана промяна в членовете на Надзорния съвет на Компанията, като Татяна Иванова е заместена от Ани Ангелова, като Заместник-председател и член на Надзорния съвет.

Управителен съвет:

- Николай Стойков Стойков – главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет;
- Анастас Атанасов Петров – изпълнителен директор и заместник-председател на Управителния съвет;
- Елица Александрова Занчева – Член;
- Мая Иванова Русева – Член;
- Венета Ангелова Манова – Член.

Финансов надзор

Осигурителният надзор върху дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" се осъществява от Комисията за финансов надзор.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г.

През 2022 г. дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" бе насочена към:

- Развитие и усъвършенстване на процесите, необходими за обезпечаване на фазата на изплащане, посредством създадените Фонд за изплащане на пожизнени пенсии и Фонд за разсрочени плащания;
- Обезпечаване на процеса по първата актуализация на пенсиите във Фонд за изплащане на пожизнени пенсии и Фонд за разсрочени плащания;
- Ограничаване на ефектите от COVID-19, войната в Украйна и увеличените очаквания за предстояща рецесия върху Фонда и средствата на осигурените лица;
- Активно управление на портфейла на Фонда с цел намаляване на ефекта от неблагоприятната икономическа ситуация и волатилността на финансовите пазари;
- Развитие на модела и каналите на обслужване с цел предлагане на високо качество на услугите;
- Управление на рисковете и професионално управление на средствата на осигурените лица, както и на лицата получили право на пенсии и разсрочени плащания;
- Утвърждаване на позициите на Фонда на пазара на пенсионноосигурителни услуги в България и разширяване на каналите за дистрибуция на клиенти;

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

А. Предприети мерки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" в условията, свързани с последствията от Covid-19 и повишена инфлация.

В съответствие с политиките за управление на рисковете на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД, при старта на кризата от COVID-19 през 2020 г., в Компанията беше създаден Кризисен щаб за справяне с ефектите от разпространение на вируса, който работеше по изготвен План за справяне с последствията и продължаване на дейността на Компанията и управляваните от нея пенсионни фондове. През 2022 г. беше отбелязан спад в разпространението на COVID-19, както в България, така и в останалите европейски държави. Към февруари 2022 г. Европейският съюз/ЕС/ достигна важен етап от ваксинацията: над 80 % от възрастното население на ЕС е напълно ваксинирано срещу COVID-19.

Въз основа на инициираните от ръководството действия, както и предприетите държавни мерки за подпомагане на засегнатите сектори, не се наблюдава критично въздействие на разпространението на COVID-19 върху Фонда, неговата дейност, финансово състояние и резултати.

През 2022 г. беше отчетен значителен ръст в инфлацията, който оказа сериозно влияние върху очакванията и представянето на финансовите пазари през годината. Силното потребление в резултат на отваряване на икономиките след пандемията от COVID-19 изчерпа запасите от готова продукция.

Проблеми във веригите на доставки заради политиката на нулев толеранс към COVID-19 в Азия, особено в Китай, допълнително утежниха ситуацията.

В условията на силен ръст на инфлацията и ниска безработица, централните банки започнаха рязко да ограничават мерките си за подпомагане на икономиките. Федералният резерв прекрати програмите за покупки на облигации през месец март 2022 година, след което стартира цикъл на вдигане на основния лихвен процент и намаляване на баланса си от държавни и ипотечни облигации. Европейската централна банка от своя страна започна да повишава рязко основните си лихвени проценти през юли 2022 година; спря програмите си за покупки на облигации и обяви намеренията си да започне да намалява баланса си от държавни и корпоративни облигации през 2023 година.

Дружеството неизменно поддържа достатъчно ликвидни средства, с които да посрещне изходящите парични потоци, свързани с инвестиционната дейност на Фонда, както и всички предстоящи плащания към осигурени лица и плащания на лицата получили право на пенсии и разсрочени плащания.

- По време на фазата на акумулиране на средствата, основните изходящи парични потоци на Фонда са свързани с плащания към други пенсионни фондове, когато осигурените лица прехвърлят средствата си в друг фонд (веднъж на тримесечие), плащания към Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (т.нар. Сребърен фонд) на лица, решили да променят осигуряването си, плащания към наследници на починали осигурени лица и плащанията към управляващата Компания.
- Във фазата на изплащане, изходящите парични потоци на Фонда са свързани и с превеждане на средства към Фонда за изплащане на пожизнени пенсии, в случаите на сключени пенсионни договори, или към Фонда за разсрочени плащания – в случаите на сключени договори за разсрочено изплащане на средства. От Фонда се извършват плащанията и към лицата, които имат право да получат средствата си еднократно при придобито право на пенсия.

Източниците на ликвидност във Фонда са от една страна вноските на осигурените лица, акумулирани и превеждани от НАП, а от друга - бързоликвидни финансови инструменти в портфейла на Фонда. Ръководството счита, че наличните пари и парични еквиваленти и други финансови активи ще бъдат достатъчни за Фонда да продължи нормалната си дейност дори при сценарий с намалени парични потоци от вноски в бъдеще.

През годината Фондът не е изпитвал ликвидни затруднения.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

B. Военен конфликт между Русия и Украйна

На 24 февруари 2022 г. Русия инициира военни действия в Украйна, които продължават и към 31.12.2022 г. В резултат на това водещите финансови пазари по света изпитват сериозни сътресения. На Руската федерация бяха наложени икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ, Великобритания, Канада, Австралия, Япония и други държави. Военният конфликт и наложените санкции се отразиха върху световната икономика и финансовите пазари, включително като бягство от рискови активи на финансовите пазари, ръст в цените на суровините и горивата и изолация на руската икономика. На фона на неясния изход от конфликта, повишението на цените поддържа по-високо равнището на инфлацията и ще оказва негативно влияние върху доверието на потребителите и развитието на бизнеса.

Взимайки предвид тези фактори, Компанията наблюдава и прави текущо анализи и оценки на възможните последици и ефекти от конфликта за Фонда, неговата дейност, активи и перспективи. За целта бяха предприети действия в следните основни направления:

1. Промяна в инвестиционната стратегия с цел намаляване на експозицията към рискови активи и към региони, които са най-чувствително засегнати от конфликта в Украйна.
2. Ежедневен мониторинг на пазарите и оценка на необходимостта от промени в алокацията на активите с цел ограничаване на ефектите от военния конфликт върху стойността на средствата на осигурените лица/пенсионерите.
3. Увеличаване на честота на провеждане на срещите на Комитета по активи и пасиви с цел своевременно идентифициране на всички нововъзникващи рискове и синхронизиране на предприеманите действия с политиките на KBC Group.

Ръководството на ПОК ОББ счита, че доколкото управляваните от Компанията пенсионни фондове нямат директни инвестиции, свързани с Русия и Украйна, не са налице преки ефекти и сериозно засегнати експозиции, освен общия ефект от повишената волатилност на финансовите пазари.

C. Утвърждаване позициите на Фонда на пазара на пенсионноосигурителни услуги в България

- Към 31 декември 2022 г. броят на осигурените лица в „Универсален пенсионен фонд ОББ" нараства с 2.59% спрямо 2021 г. и достига 350 217 лица (към 31.12.2021 г. – 341 379). Нетната стойност на активите на фонда възлиза на 1 758 433 хил. лв. към 31.12.2022 г. (към 31.12.2021 г.- 1 798 232 хил. лв.).
- Средната сума, натрупана по индивидуалните партиди на осигурените лица, достига 5 020.98 лв., което е с близо 20% по-високо от средната натрупана сума по партидите на осигурените лица за всички универсални фондове на пазара (4 191.76 лв.). Средният размер на месечните постъпления от осигурителни вноски за едно лице в "УПФ ОББ" през 2022 г. е 85.64 лв., което е с 3.52% повече от средния размер на месечните постъпления от осигурителни вноски за пазара. Този показател нардежда УПФ ОББ на второ място сред другите пенсионни фондове в страната.
- В следствие на обявяване на сделката, с която KBC Group придобива бизнеса на NN Group в България, през месец февруари на 2021 година, дистрибуционните договори с EFG Postbank и Raiffeisenbank Bulgaria бяха прекратени. В най-кратки срокове бяха подписани договори за дистрибуция на пенсионните продукти на ОББ ПОК с ОББ и с основните дистрибуционни канали на ДЗИ. През м. октомври 2022 г. Дружеството подписа споразумение за дистрибуция на пенсионните си продукти и с KBC Банк. Търговските структури на трите дружества вече са добре обучени и успешно предлагат продуктите на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД.

  На база очаквания ръст в продажбите, произтичащи от подписването на гореописаните споразумения за дистрибуция, които обеми са залегнали в изготвените бюджети за периода 2023-2025 година, Дружеството допълнително ще разшири своите позиции на пазара на пенсионноосигурителни услуги в България.
- Позиция спрямо конкурентите

По данни на КФН към края на 2022 г. пазарният дял на Фонда, определен на база на броя на осигурените в него лица, е 8.87%. Въз основа на този показател, Компанията се нарежда на пето място спрямо останалите конкуренти на пазара. Пазарният дял на Фонда на база на размера на нетните му активи е 10.63%. Този показател му отрежда четвърто място спрямо останалите конкуренти на пазара.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

D. Управление на средствата на осигурените лица

Основната цел на „Универсален пенсионен фонд ОББ" при управлението на средствата на осигурените лица е реалното им нарастване чрез постигане на доходност, надвишаваща инфлацията в дългосрочен план. Фондът реализира това чрез разумен баланс между риск и доходност, което осигурява дългосрочна сигурност за вложенията на клиентите на компанията. В допълнение към тази основна цел, Фондът се стреми към реализиране на доходност над средната за всички универсални пенсионни фондове за допълнително пенсионно осигуряване на пазара, публикувана от Комисията за финансов надзор.

В рамките на инвестиционния процес „Универсален пенсионен фонд ОББ" оценява и управлява съвкупност от рискове, свързани с управлението на активите. Примери за такива рискове са: кредитният, пазарният (включващ лихвен риск, валутен риск, риск свързан с инвестициите в акции, риск свързан с кредитния спред и риск, свързан с инвестициите в недвижими имоти), ликвидният, оперативният риск, риска по съответствие и други. В процеса на управление на рисковете Компанията следва утвърдени методики на КВС за оценка на риска. Това гарантира последователност на инвестиционния процес, разширен мониторинг на рисковете и своевременна реакция при неблагоприятни пазарни тенденции.

С интегрирането на Компанията в групата на КВС, инвестиционната политика на Фонда е адаптирана към груповите изисквания, като в същото време запазва основните си елементи. За осъществяване на надежден контрол върху инвестиционната дейност на Фонда, управлението на активите се извършва в съответствие с одобрен Инвестиционен мандат и Инвестиционна политика, чието прилагане се съблюдава стриктно. На ежедневна база такъв контрол се упражнява и от отдел „ Управление на риска". По този начин се гарантира надеждно интересът на осигурените лица.

При инвестиране на средствата на нашите клиенти се отчитат идентифицираните рискови фактори и инвестиционни възможности, като инвестиционните решения се извършват в съответствие с Политиката на КВС Group за отговорно инвестиране, която изисква:

1. Да отчитаме в инвестиционните си решения социалното поведение, корпоративното управление и отношението към околната среда на компаниите, в които инвестираме;
2. Като акционер да упражняваме своето право на глас;
3. Да упражняваме своето влияние, за да подпомагаме положителните промени на пазарите, на които оперираме;
4. Да действаме законосъобразно и да подпомагаме подобряването на правната рамка;
5. Да не инвестираме в компании, които нарушават човешките права, използват детски труд, нарушават санкциите за търговия с оръжие или не спазват политиките за антикорупция;
6. Да идентифицираме и да вземаме предвид дългосрочно устойчивите инвестиционни възможности;
7. Да бъдем прозрачни.

Структура на инвестиционния портфейл към 31.12.2022 г.

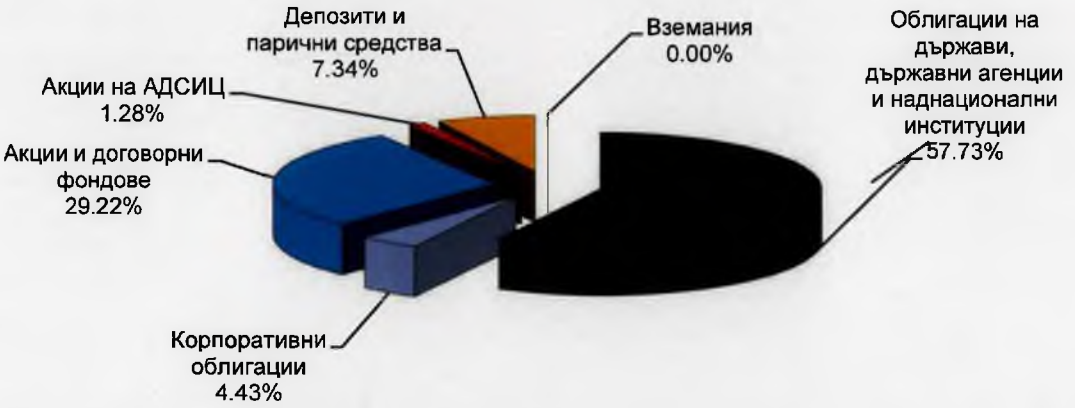

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

D. Управление на средствата на осигурените лица (продължение)

Основни параметри на инвестиционния портфейл към 31.12.2022 г. на база среднопретеглени стойности:

	УПФ ОББ
Кредитен рейтинг	A+
Експозиция по валути:	
BGN	7.07%
EUR	74.47%
USD	18.46%

Постигната доходност, инвестиционен риск и коефициент на Шарп

Пенсионен фонд	**Показател**	**Година**					**Средно-геометрична доходност за периода (на годишна база)**
		2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	
УПФ ОББ	Доходност [1]	-5.17%	7.35%	1.14%	6.56%	-12.64%	**-0.85%**
	Инвестиционен риск [2]	3.10%	2.32%	5.77%	3.56%	6.91%	
	Коефициент на Шарп [3]		3.34	0.28	1.98		

Постигната доходност, инвестиционен риск и коефициент на Шарп

Забележки:

[1] Номиналната доходност за 2018, 2019, 2020, 2021 и 2022 г. е изчислена на основата на изменението на стойността на един дял за съответната година, съгласно методика на Комисията за финансов надзор (КФН).
[2] Инвестиционният риск е изчислен с показателя стандартно отклонение на доходността, съгласно методика на КФН.
[3] Стойности на Коефициента на Шарп се оповестяват само в случай че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност за съответната година. Коефициентът е изчислен, съгласно методика на КФН.
Посочената доходност няма по необходимост връзка с бъдещи резултати. Стойността на един дял подлежи на ежедневна преоценка, като тази стойност може да се увеличава, но и да намалява. Доходът от инвестиране на средствата се отразява в изменението на стойността на един дял, като Компанията не гарантира постигането на положителна доходност.

Е. Поддържане на високи професионални стандарти в обслужването на клиенти

„Универсален пенсионен фонд ОББ" се стреми към високи стандарти на обслужване на клиентите в България, базирани на индивидуален подход, конфиденциалност, прозрачност и коректно отношение към клиента, предоставяне на информация чрез различни канали на комуникация – чрез центъра за контакт с клиенти на компанията, интернет, физическо обслужване в офиси и професионална консултация на място.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

F. Управление на риска

Системата за управление на риска в „Универсален пенсионен фонд ОББ" е свързана с прилагане на система от правила и процедури, насочени към ефективно управление на финансовите и нефинансови рискове. Управлението на рисковете има важно значение поради факта, че в случай на материализирането им възникват финансови и нефинансови загуби, които засягат интересите на осигурените лица.

Управлението на риска в „Универсален пенсионен фонд ОББ " ЕАД се осъществява на базата на цялостна рамка за управление на рисковете, наречена „Модел на трите линии на защита". Съгласно този Модел:

- Всички бизнес функции в Компанията (напр. Продажби, Управление на инвестициите, ИТ, оперативни отдели, Човешки Ресурси и др.) формират 1-ва линия на защита по отношение на рисковете. Те прилагат политиките и процедурите за контрол на рисковете в съответната функционална сфера в Компанията.
- Функционалните звена, които се занимават с управление на рисковете, присъщи за дейността на Компанията (напр. финансов, информационен, правен и регулативен и други рискове), формират 2-рата линия на защита. Тези функции наблюдават и контролират прилагането на политиките и процедурите в Компанията и предоставят насоки и препоръки към 1-ва линия на защита по отношение на ефективното управление на рисковете.
- Звеното за вътрешен одит в Компанията изгражда 3-та линия на защита. Тази функция осигурява независима и обективна оценка на ефективността на контролите, които се прилагат в рамките на 1-ва и 2-ра линия на защита с цел намаляване на основните рискове, влияещи върху дейността на Компанията.

През 2022 година Компанията продължи да поддържа високо ниво на ангажираност на бизнес функциите по отношение управлението на риска, в това число чрез имплементиране на правилата и принципите за управление на риска, заложени в Политиките и Стандартите на КВС Груп.

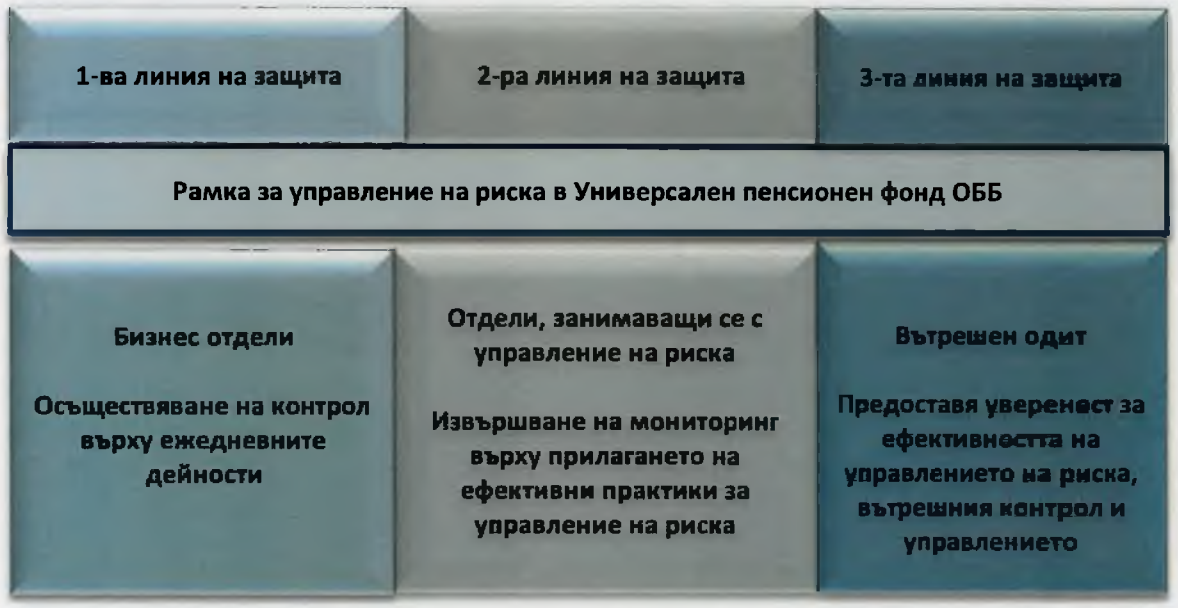

Финансово-осигурителни рискове във фазата на акумулиране

Финансово-осигурителните рискове обхващат всички характерни рискове в пенсионно-осигурителната дейност. Във фазата на акумулиране на средства финансовите рискове са свързани основно с режима на инвестиране на управляваните активи и постигане на доходност, надвишаваща инфлацията в дългосрочен план. В същото време тази цел трябва да бъде постигната чрез разумен баланс между риск и доходност.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

F. Управление на риска (продължение)

Финансово-осигурителни рискове във фазата на акумулиране (продължение)

За осъществяване на надежден контрол върху инвестиционната дейност на Фонда, е приета Инвестиционна политика, чието прилагане се съблюдава стриктно. На ежедневна база такъв контрол се упражнява и от отдел „Управление на риска". По този начин се гарантира надеждно интересът на осигурените лица.

Финансово-осигурителни рискове във фазата на изплащане

В съответствие с действащото законодателство, осигуряването във Фонда дава право:

а) на пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 КСО, при размер на изчислената пенсия с размер не по-малък от 15% от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст (към 31 декември 2022 година размерът на тази пенсия е 467 лева.) Видовете пожизнена пенсия за старост са: обикновена пожизнена пенсия; пожизнена пенсия с гарантиран период на изплащане; пожизнена пенсия с разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст. Изплащанията се извършват чрез Фонда за изплащане на пожизнени пенсии;
б) на разсрочено изплащане – когато натрупаните средства са недостатъчни за изчисление на пожизнена пенсия, но са по-големи от трикратния размер на минималната пенсия. Изплащанията се извършват чрез Фонда за разсрочено плащане;
в) еднократно изплащане, когато размерът на средствата по индивидуалната партида е по-малък от трикратния размер на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, включително след допълване до гарантирания размер на брутните вноски, те се изплащат на лицето еднократно;
г) на еднократно изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната осигурителна партида, при трайно намалена работоспособност над 89.99 на сто;
д) на еднократно или разсрочено изплащане на суми на преживелия съпруг, низходящите или възходящите на починал осигурен роднини или на пенсионер на Фонда при условията и по реда на КСО.През месец септември 2021 г. бяха сключени първите Договори за разсрочено изплащане, а през месец октомври и първите Пенсионни договори за изплащане на пожизнена пенсия от „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД. През 2022 г. процесът по прехвърляне на средства към фондовете за извършване на плащания на ОББ беше развит и усъвършенстван. Сключени са 96 пенсионни договора, 678 договора за разсрочени плащания и 71 договора за еднократните плащания.

Управление на финансовите рискове

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Фонда, включват лихвен, ликвиден, валутен, кредитен и ценови риск. Управителният съвет преразглежда и определя политиката за управление за всеки от тези рискове, които са обобщени по-долу:

Кредитен риск

При управлението на кредитния риск, Фондът инвестира във финансови инструменти с висок кредитен рейтинг. За ограничаване на експозицията на Фонда към кредитен риск са въведени следните политики и процедури:

- Политика на Фонда за измерване на кредитния риск – чрез т. нар. рискова премия, представляваща спреда между корпоративната крива на доходност и приложимата бенчмарк – крива, формирана от съответните за пазара на емитента правителствени облигации в обръщение.
- Анализ както на кредитното качество (рейтинг) на емитента на ценната книга, така и на контрагентите, с които Фонда извършва инвестиционните си операции.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

F. Управление на риска (продължение)

Управление на финансовите рискове (продължение)

Валутен риск

През 2022 г. средствата на Фонда са инвестирани в активи, деноминирани в български лева, евро и щатски долари. Валутният риск, свързан с движението на валутния курс се покрива чрез сключване на срочни сделки във валута. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от експозициите в евро на Фонда не се намалява допълнително чрез хеджиращи сделки.

Лихвен риск

Фондът е изложен на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение на краткосрочните и дългосрочните си финансови активи с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Фонда е да управлява рисковете, свързани с промени в лихвените проценти чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Фонда предполага осигуряване на достатъчно ликвидни средства за покриване на текущите задължения към осигурени лица, пенсионноосигурителната Компания и други текущи плащания. Фондът управлява ликвидния си риск чрез поддържане на парични средства и/или бързо ликвидни дългови ценни книжа.

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

В „Универсален пенсионен фонд ОББ" този риск е управляван чрез активна инвестиционна политика и прилагане на ограничения за максимален размер на концентрация на инвестиции в емитент, група, дадена индустрия, географска локация и съотношение директни инвестиции в акции и колективни инвестиционни схеми.

Нефинансови рискове

Оперативен риск

Процесът на управление на оперативния риск спомага за по-ефективното осъществяване на оперативните дейности и за намаляване до минимум на вероятността от:

- Възникване на срив в информационните системи на Фонда;
- Извършване на неоторизирани действия от вътрешни и външни лица;
- Проблеми и грешки при обработката на данни и документация;
- Нарушаване на добрите практики по отношение на наемането на персонал и безопасността на труда;
- Неспазване на приложимите законови и подзаконови нормативни актове, които регулират дейността на Фонда.

Управлението на оперативния риск е процес, чрез който в „Универсален пенсионен фонд ОББ" :

- се идентифицира целият спектър от рискове, на които Фондът е изложен;
- се определя апетитът към риск, в съответствие със стратегическите цели на Фонда;
- се оценяват рисковете и начините за тяхното намаляване с цел вземане на информирани решения;
- се намалява вероятността и финансовият ефект на неблагоприятните събития, които носят загуби на Фонда;
- се намалява несигурността в цялостното представяне на Фонда.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

F. Управление на риска (продължение)

Правен и регулативен риск

Процесът на управление на правния риск и риска по съответствие е свързан с прилагането на ефективни контроли с цел намаляване до минимум вероятността от:

- Неспазване на приложимите законови и подзаконови нормативни актове, които регулират дейността на Фонда, в това число неспазването на изискванията на конкурентното законодателство и защитата на личните данни;
- Неизпълнение на задължение от страна на Компанията и управляваните от нея пенсионни фондове по сключени договори с осигурени лица, пенсионери, доставчици и бизнес партньори;
- Нарушение на добрите практики и етичните правила при предлагане на продуктите на Фонда и при осигуряване на висококачествено обслужване на нашите клиенти;
- Нарушаване на правилата, които регулират конфликта на интереси, личните инвестиции, пазарните манипулации, предлагането и приемането на подаръци и развлекателни мероприятия;
- Неспазване на изискванията, свързани с приемането и оценката на риска на клиентите и санкционното законодателство;
- Условията за приемане и оценка на бизнес партньорите и изискванията за възлагане на дейности на подизпълнители.

Управлението на правния риск и риска по съответствие е свързано с:

- Провеждане на обучения с цел повишаване на личния интегритет на служителите и разбирането за важността на доброто управление на риска;
- Идентификацията и оценка на рисковете;
- Определяне на контролите за тяхното намаляване;
- Осъществяване на текущи проверки по отношение на прилаганите контроли и тяхната ефективност.

Комитети и функции, участващи в системата за управление

Съгласно структурата за управление на Компанията, съобразена с изискванията на групата на КВС към края на 31.12.2022 година към Надзорния и Управителния са създадени комитети с консултативни правомощия, както следва:

Към Надзорния съвет са създадени и функционират:

- Комитет по одит, риск и съответствие;
- Комитет по възнагражденията.

Към Управителния съвет са създадени и функционират:

- Комитет за управление на нефинансовите рискове (NFRC) с подкомитет по качество на продажбите (QoS)
- Комитет за управление на активите и пасивите (ALCO) с подкомитет за контрагенти и брокери;
- Комитет за нови и активни продукти и процеси (NAPP);
- Комитет за моделиране на продукти (Model Committee);
- NPS & CX Борд (NPS&CX Board);
- Комитет за управление на кризи (Crisis Committee).

Всеки един от горепосочените комитети функционира на базата на Уставен документ, в който са описани правомощията му, честота на провеждане на заседанията и начинът на вземане на решения.

В рамките на системата за управление ПОК ОББ има създадени и функциониращи:

- функция по управление на риска;
- функция за вътрешен контрол;
- функция по вътрешен одит;
- актюерска функция.

II. Основни насоки в дейността на „Универсален пенсионен фонд ОББ" през 2022 г. (продължение)

F. Управление на риска (продължение)

Комитети и функции, участващи в системата за управление (продължение)

Компанията създава правила и процедури, които осигуряват функциите, посочени по-горе, да изпълняват ефективно своите задължения по обективен, справедлив и независим начин.

Одитен комитет

Като предприятие, извършващо дейност от обществен интерес и на основание чл.23, ал.2, във връзка с чл. 21, т.16 от Устава на Компанията и чл.107, ал.2 и ал.7 от Закона за независимия финансов одит, с решение на едноличния собственик на капитала на 27.06.2017 г. е избран Одитен Комитет на Дружеството.

На 16 август 2021 Управителният съвет на „ДЗИ – Животозастраховане" ЕАД, в качеството си на упражняващ правата на едноличен собственик на капитала на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД и на основание чл. 219, ал. 2 от Търговския закон, както и въз основа на постъпило предложение от Надзорния съвет на пенсионноосигурителното дружество прие и одобри създаването на Комитет по одит, риск и съответствие („Одитен комитет") като консултативен орган към Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД и избира членовете му.

През 2022 година дейността на Одитният комитет бе съобразена с изискванията на Закона за независимия финансов одит и с нормативните актове, приети от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

През 2022 г. Одитният комитет не е получавал сигнали за нередности в дейността на Фонда.

II. Финансови резултати от дейността на "Универсален пенсионен фонд ОББ " през 2022 г.

Към 31 декември 2022 г. общата сума на активите на Фонда възлиза на 1,760,280 хил. лв., което представлява намаление с 2.20% спрямо 2021 г.

Структурата на активите към 31 декември 2022 г. е както следва:

Активи	Стойност (хил. лв.)	Относителен дял
Парични средства и парични еквиваленти	129,177	7.34%
Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	1,631,070	92.66%
Вземания, свързани с инвестиции	33	0.00%
Общо Активи	**1,760,280**	**100.0%**

Структурата на пасивите към 31 декември 2022 г. е следната:

Пасиви	Стойност (хил. лв.)	Относителен дял
Задължения към управляващата Компания	1,732	93.77%
Деривативни финансови инструменти	115	6.23%
Общо Пасиви	**1,847**	**100.0%**
Нетни активи на разположение на осигурените лица	**1,758,433**	

III. Действия в областта на научноизследователската и развойна дейност

През 2022 г. Фондът няма проекти в областта на научноизследователската и развойна дейност.

IV. Допълнителна информация по Търговския закон и във връзка с разкриването на конфликти на интереси

Фондът няма клонова мрежа, по смисъла на чл.17 от Търговския закон. Фондът не притежава собствени акции и облигации.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет на Компанията нямат право да придобиват акции и облигации на Фонда. Членовете на Управителния и Надзорен съвет нямат участия в други дружества като неограничени съдружници, нито притежават повече от 25% от капитала на друго търговско дружество.
Фондът няма други разходи, освен такива, свързани с плащания към осигурени лица, както и разходи по сделки с финансови инструменти на Фонда.

За дейността си членовете на управителния и контролен орган на Дружеството не получават възнаграждение от Фонда. През годината членовете на Управителния и Надзорен съвет не са сключвали договори по чл. 240б от Търговския закон.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет на „Пенсионноосигурителна Компания ОББ" ЕАД имат следните участия в управлението на търговски дружества и организации с идеална цел:

Надзорен съвет

Коста Чолаков

- Председател на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД от 09 август 2021 г;.
- Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на „ДЗИ – Животозастраховане" ЕАД и ДЗИ Общо застраховане" ЕАД;
- Член на настоятелството на НАТФИЗ.

Татяна Иванова

- Заместник-председател и член на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД от 09.08.2021 г. до 02.01.2023 г.;
- Член на Кънтри тийм на КВС Груп за България;
- Член е на УС и Изпълнителен директор на ОББ;
- Член на Съвета на директорите на „Борика" АД;
- Член на Надзорния съвет на „Кей Би Си Управление на инвестиции" ЕАД ;
- Член на Съвета на директорите на „Дружество за касови услуги" АД.

Проф. д-р Григор Димитров

- Член на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД от 09 август 2021 г.;
- Преподавател във Висшето училище по застраховане и финанси и Член на Академичния съвет;
- Главен директор „Осигурителни отношения" в Българската стопанска камара;
- Член на Комисията по осигурителни отношения към Националния съвет за тристранно сътрудничество;
- Член на редколегията на сп. „Проблеми на труда".

На 3 януари 2023 година е вписана промяна в членовете на Надзорния съвет на Компанията, като Татяна Иванова е заместена от Ани Ангелова, като Заместник-председател и член на Надзорния съвет.

IV. Допълнителна информация по Търговския закон и във връзка с разкриването на конфликти на интереси (продължение)

Ани Ангелова

- Член на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД, считано от 03.01.2023 г.;
- Член на УС и Изпълнителен директор „Банкиране на дребно" на ОББ;
- Член на УС и Изпълнителен директор „Банкиране на дребно" на Кей Би Си Банк България ЕАД;
- Член на НС на Кей Би Си Управление на инвестиции ЕАД.

Управителен съвет

Николай Стойков Стойков

- Главен изпълнителен директор на „Пенсионноосигурително Компания ОББ" ЕАД
- Член на Управителния съвет на Джуниър Ачийвмънт България

Анастас Атанасов Петров

- Изпълнителен директор на „Пенсионноосигурително Компания ОББ" ЕАД
- Член на Управителния съвет на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване

Мая Иванова Русева

- Член на Управителния съвет на „Пенсионноосигурително Компания ОББ" ЕАД

Венета Ангелова Манова
- Член на Управителния съвет на „Пенсионноосигурително Компания ОББ" ЕАД

Елица Александрова Занчева
- Член на Управителния съвет на „Пенсионноосигурително Компания ОББ" ЕАД
- Член на Управителния съвет на Национална агенция за граждански и стопански инициативи гр. Дупница.

Съгласно политиките на Фонда за избягване на конфликтите на интереси, съществува забрана за членовете на Управителния и Надзорен съвет, както и свързаните с тях лица да сключват договори с Фонда, извън стандартните договори за пенсионно осигуряване.

V. План за развитие на „Универсален пенсионен фонд ОББ"

Основните бизнес и финансови цели на Компанията през 2023-2025 г. са свързани с:

- Разширяване на позициите на Компанията на пазара на пенсионноосигурителни услуги в България, във връзка с подписаните нови споразумения за дистрибуция на пенсионните продукти през 2022 г.;
- Поддържане на стабилна капиталова адекватност, оптимално ниво на ликвидност и ефективна вътрешна контролна среда;
- Разширяване на дигиталните услуги в процесите на продажби и обслужване, чрез достъп през мобилното приложение ОББ мобайл за всички нови и съществуващи клиенти на онлайн услугите, достъпни на ubb-pensions.bg.

VI. Събития след края на отчетния период

На 3 януари 2023 година е вписана промяна в членовете на Надзорния съвет на Компанията, като Татяна Иванова е заместена от Ани Ангелова.

В началото на месец март 2023 г. бе обявен фалита на SVB и Signature Bank в САЩ. Федералният резерв се намеси решително, като предостави ликвидност на всички банки. В Европа поради дългогодишни проблеми на Credit Suisse се стигна до придобиването на банката от UBS с намесата и помощта на Швейцарските власти. Индексите S&P 500 и Eurostoxx 50 към 21.03.2023 г. са с положителна доходност от началото на годината.
Ръководството на ПОК ОББ счита, че доколкото засегнатите банки имат регионален статут, не може настъпилите обстоятелства да се окачествят като глобална банкова криза, съответно към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет не са налице преки ефекти и засегнати експозиции на финансовите инструменти на Фонда.

Към този момент ръководството счита за подходящ принципа на действащо предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет.

Няма значими събития след края на отчетния период, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2022 г.

28 март 2023 г.

Главен изпълнителен директор: .....
Николай Стойков

Изпълнителен директор: .....
Анастас Петров

Мениджър Финанси и Риск: .....
Венета Манова

Доклад на независимите одитори

До едноличния собственик на капитала на "Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на „Универсален пенсионен фонд ОББ“ („Фонда“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2022 г. и отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложенията към финансовия отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на „Универсален пенсионен фонд ОББ“ към 31 декември 2022 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Фонда в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Балансова стойност на инвестициите по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти *Инвестиции по справедлива стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2022 г., различни от деривативни финансови инструменти: 1,631,070 хил. лева (31 декември 2021 г.: 1,741,973 хил. лева).* *Виж приложение 2.2 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, приложение 2.3 Съществени счетоводни политики, приложение – Инвестиции на пенсионния фонд, приложение 11 Инвестиции по справедлива стойност, приложение 15 Инвестиции по справедлива стойност по категории към финансовия отчет.* Портфейлът на Фонда от инвестиции по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти, към 31 декември 2022 г. е в размер на 1,631,070 хил. лева, което представлява 93% от общата сума на активите към тази дата и се разглежда като ключов фактор за определяне на резултатите от дейността на Фонда и за размера на нетните му активи. Оценката на ръководството за справедливата стойност на инвестициите на Фонда, които включват предимно държавни ценни книжа, акции и дялове в колективни инвестиционни схеми се базира на пазарни цени от активни пазари, а за активите, които не се търгуват на такива активни пазари - на оценъчни модели, които обичайно изискват значителен брой входящи данни. Разработването на входящите данни на моделите, като например тези, свързани с дисконтовите фактори и темп на растеж, изисква	Нашите одиторски процедури относно оценката на портфейла на Фонда от инвестиции по справедлива стойност включиха, без да се ограничават до: — тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани основни контроли, свързани с процеса на оценка на инвестиции по справедлива стойност, включително контроли по отношение на входящите данни при оценките и потвърждението на резултата от оценките; — съпоставяне на признатите справедливи стойности на всички инвестиции в портфейла на Фонда към 31 декември 2022 г., за които са налични обявени цени, с публично достъпни пазарни цени; — Подлагане на критичен анализ със съдействие на нашите експерти-оценители на оценките на справедлива стойност на инвестициите, които не се търгуват на активни пазари. Този анализ е насочен основно към: - оценка на съответствието на моделите за оценка с изискванията на приложимата рамка за финансово отчитане и общоприетите практики при оценяването. Като част от тази процедура, ние проверихме и вътрешната последователност, логика и математическа точност на моделите за оценка; - подлагане на критичен анализ на уместността и надеждността на ключовите данни използвани в моделите за оценка; - подлагане на критичен анализ доколко са уместни и обосновани основните допускания, заложени в моделите за оценка, най-вече относно нормите на дисконтиране и темпа на растеж, позовавайки се на външни платформи за пазарна информация; — получаване на потвърдително писмо от банката депозитар и равнение на потвърдените номинални стойности на инвестициите по справедлива стойност с

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
значителни преценки от страна на ръководството. Поради съществената стойност на инвестициите по справедлива стойност като елемент на финансовия отчет на Фонда, както и поради наличието на преценки и допускания, които се изискват да бъдат направени, за да се стигне до оценката на инвестициите по справедлива стойност, ние сме определили, че тази област е свързана със съществен риск от съществено неправилно отчитане и съответно представлява ключов одиторски въпрос.	инвестиционния портфейл на Фонда към отчетната дата и със списъка на инвестиционните сделки, сключени през годината; — оценка на уместността и пълнотата на оповестяванията във връзка с инвестициите по справедлива стойност, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението в рамките на йерархията през годината, спрямо изискванията на приложимата финансово-отчетна рамка.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишния доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на Фонда с решение на едноличния собственик на капитала на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД от 5 декември 2022 г., за период от една година. "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД за първи път е било назначено като одитор на Фонда на 15 ноември 2021 г.
- "АФА" ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на Фонда с решение на едноличния собственик на капитала на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД от 5 декември 2022 г., за период от една година. "АФА" ООД за първи път е било назначено като одитор на Фонда на 25 октомври 2017 г.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на Фонда представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на този Фонд, извършен от "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2022 г. на Фонда представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на този Фонд, извършен от "АФА" ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад с дата 31 март 2023 г., представен на одитния комитет на Фонда, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда.
-

За "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД:

Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор,
отговорен за одита

бул. Мария Луиза 9-11
1000 София, България

31 март 2023 г.

За „АФА" ООД:

Рени Йорданова
Управител

Надя Виячка
Регистриран одитор,
отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

31 март 2023 г.

Пенсионно осигуряване

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2022 г.

Универсален пенсионен фонд ОББ
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.

ОББ Пенсионно осигуряване

	Прило-жения	2022 г. хил. лв.	2021 г. хил. лв.
Нетни финансови (загуби)/печалби от управление на инвестиции и финансови активи:			
Нетни (загуби)/печалби от преоценка на инвестиции по справедлива стойност	3	(251,128)	93,167
Нетни печалби от сделки с инвестиции		7,725	5,025
Приходи от лихви	4	13,616	16,292
Приходи от дивиденти		10,865	7,308
Нетни загуби от сделки с чуждестранна валута		(10,730)	(2,920)
Други финансови приходи	5	22	-
Други финансови разходи		(401)	(454)
Общо нетни финансови (загуби)/печалби		**(230,031)**	**118,418**
Такси и удръжки от осигурителни вноски за управляващата Компания	6.1	(20,194)	(19,219)
ОПЕРАТИВЕН РЕЗУЛТАТ		**(250,225)**	**99,199**
Промяна в Осигурителните вноски			
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		197,751	176,417
Получени средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	7	198,057	84,666
Възстановени средства на осигурени лица от ДОО		354	232
Прехвърлени средства от резерва на ПОД за гарантиране на брутния размер на вноските		8	-
Други увеличения		5	2
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		**396,175**	**261,317**
НАМАЛЕНИЯ			
Изплатени средства на осигурени лица и техните наследници		(4,255)	(4,427)
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	7	(169,917)	(121,241)
Прехвърлени средства към пенсионен резерв за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии		-	(23)
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии		(1,898)	(310)
Прехвърлени средства към ФИПП за изплащане на пожизнени пенсии, на осигурени лица без наследници		(26)	-
Прехвърлени средства към ФРП за извършване на разсрочени плащания		(3,860)	(412)
Прехвърлени средства на осигурени лица към ДОО	8.1	(5,772)	(25,435)
Средства на лица, прехвърлени към схеми на ЕС, ЕЦБ или на ЕИБ		(20)	-
Други намаления		(1)	-
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		**(185,749)**	**(151,848)**
ОБЩО ПРОМЯНА В ОСИГУРИТЕЛНИТЕ ВНОСКИ		**210,426**	**109,469**
ОБЩО ИЗМЕНЕНИЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ		**(39,799)**	**208,668**
НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА			
В началото на годината		**1,798,232**	**1,589,564**
В края на годината		**1,758,433**	**1,798,232**

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 37. Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ" ЕАД на 28.03.2023 г. и е подписан, както следва:

Николай Стойков
Главен изпълнителен директор

Анастас Петров
Изпълнителен директор

Венета Манова
Мениджър Финанси и Риск

Г. Бозаджиева
Съставител

Съгласно доклад на независимите одитори:

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 085 ПРАЙСУОТЪРХАУСКУПЪРС ОДИТ ООД

АФА ООД
Рени Йорданова
Управител

Надя Виячка
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

31-03-2023

Универсален пенсионен фонд ОББ
ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.

	Приложения	2022 г. хил. лв.	2021 г. хил. лв.
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	10	129,177	57,771
Инвестиции по справедлива стойност, в това число:	11	1,631,070	1,741,973
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	11.1	*243,971*	*177,800*
Български корпоративни облигации	11.2	*5,911*	*4,276*
Чуждестранни държавни ценни книжа	11.3	*772,243*	*909,254*
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	11.4	*72,099*	*68,896*
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	11.5	*536,846*	*581,747*
Вземания, свързани с инвестиции	9	33	68
Деривативни финансови инструменти	12	-	70
ОБЩО АКТИВИ		**1,760,280**	**1,799,882**
ПАСИВИ			
Задължения към управляващата компания	6.2	1,732	1,650
Деривативни финансови инструменти	12	115	-
ОБЩО ПАСИВИ		**1,847**	**1,650**
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		**1,758,433**	**1,798,232**

Отчетът за нетни активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 37. Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ" ЕАД на 28.03.2023 г. и е подписан, както следва:

Николай Стойков
Главен изпълнителен директор

Анастас Петров
Изпълнителен директор

Венета Манова
Мениджър Финанси и Риск

Г. Бозаджиева
Съставител

Съгласно доклад на независимите одитори:

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 085 ПРАЙСУОТЪРХАУСКУПЪРС ОДИТ ООД

АФА ООД
Рени Йорданова
Управител

Надя Виячка
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

31-03-2023

Универсален пенсионен фонд ОББ
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.

	Приложения	2022 г. хил. лв.	2021 г. хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Получени вноски за осигурени лица		197,751	176,417
Възстановени средства от ДОО за лица променили осигуряването си		354	232
Прехвърлени средства към резерв за гарантиране на брутните вноски в ПОД		8	-
Прехвърлени средства на лица към ДОО		(5,772)	(30,023)
Изплатени средства на осигурени лица и техните наследници		(4,255)	(4,427)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от/(към) други пенсионни фондове, нетно	7	28,140	(36,575)
Прехвърлени средства към пенсионни схеми на ЕС, на ЕЦБ или на ЕИБ		(20)	-
Платени такси на управляващата Компания		(20,112)	(19,060)
Прехвърлени средства към фонд за изплащане на пожизнени пенсии		(1,924)	(310)
Прехвърлени средства към фонд за разсрочени плащания		(3,860)	(412)
Получени лихви		14,106	16,492
Получени дивиденти		10,750	7,287
Продадени инвестиции		2,617,597	2,566,975
Придобити инвестиции		(2,761,383)	(2,638,414)
Платени средства към резерв за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии		-	(23)
Други парични потоци		26	2
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**71,406**	**38,161**
Нетно изменение на парични средства и парични еквиваленти		**71,406**	**38,161**
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	10	**57,771**	**19,610**
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	10	**129,177**	**57,771**

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 37. Финансовият отчет на страници от 1 до 37 е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ" ЕАД на 28.03.2022 г. и е подписан, както следва:

Николай Стойков
Главен изпълнителен директор

Анастас Петров
Изпълнителен директор

Венета Манова
Мениджър Финанси и Риск

Г. Бозаджиева
Съставител

Съгласно доклад на независимите одитори:

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД
Джок Нюнан
Прокурист

Боряна Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 085 ПРАЙСУОТЪРХАУСКУПЪРС ОДИТ ООД

АФА ООД
Рени Йорданова
Управител

Надя Виячка
Регистриран одитор, отговорен за одита

31-03-2023

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

1. Корпоративна информация

Информация за Универсален пенсионен фонд ОББ и компанията, която я управлява

„Универсален пенсионен фонд ОББ", („Фонд" или „УПФ") е регистриран с решение № 1/ 16 февруари 2001 г. на Софийски градски съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София бул. „Витоша" 89б, ОББ Милениум център, ет.16.

Фондът се управлява от „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД („Компанията" или „ПОК ОББ") и се представлява от изпълнителните й директори.

Фондът няма служители. Фондът стартира дейността си в началото на 2002 г., като първите осигурителни вноски се получават през май 2002 година. Към 31 декември 2022 г., общият брой на осигурените лица в УПФ е 350,217 (31 декември 2021 г.: 341,379). През 2022 г. броят на новоосигурените лица във Фонда е 48,569 (2021 г.: 27,590), а на осигурените лица, напуснали Фонда е 40,270 (2021 г.: 32,040).

Регулаторна рамка на дейността

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България („Кодекс" или „КСО"), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната. Фондът е лицензиран съгласно Кодекса от Комисията за финансов надзор да извършва допълнително задължително пенсионно осигуряване.

През 2015 г., бяха приети изменения в Кодекса (чл. 4б), съгласно които осигурените в универсален пенсионен фонд лица имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии", съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 на КСО" на Държавното обществено осигуряване, с увеличена осигурителна вноска в размера на вноската за УПФ, не по-късно от 5 години преди възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст. Промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд (УПФ) може да бъде извършена многократно. При промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии", съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 на КСО" на Държавното обществено осигуряване, натрупаните средства от индивидуалната партида на осигурените лица (от УПФ) се превеждат в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (т.нар. Сребърен фонд).

През 2021 г., съгласно § 9, ал. 1 от ПЗР на ЗБДОО за 2021, е предоставената възможност до 30 юни 2021 г., включително на лицата, на които остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им за пенсиониране (по чл. 68, ал. 1 от КСО) и на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, в същия този срок (до 30 юни 2021 г.) еднократно да упражнят правото на избор по чл. 4б от КСО за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии" на ДОО. През 2022 г. такава възможност не е предоставяна отново.

В универсален пенсионен фонд задължително се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, родени след 31 декември 1959 г., ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във Фонда (Приложение 8.1).

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чиито размер се определя със Закона за бюджета на Държавно обществено осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда от Националната агенция по приходите (НАП). За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване, Компанията събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 1 юли 2004 г. индивидуалните партиди на осигурените лица се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Стойността на един дял се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

1. Корпоративна информация (продължение)

Регулаторна рамка на дейността (продължение)

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспаднат задълженията към пенсионноосигурителната компания за заплащане на такси и удръжки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удръжките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на запор или принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от Компанията, както и за загуби от дейността й.

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуална партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако е изтекла една година от датата на сключване на първия им осигурителен договор или от датата на служебното им разпределение. Съгласно Кодекса, са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на Кодекса, пенсионноосигурителната Компания, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка попечител, която съхранява всички финансови активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

Осигуряването във Фонда дава право на следните видове плащания:

- при навършване от осигуреното лице на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО – на допълнителна лична пожизнена пенсия за старост, на разсрочено изплащане на средствата или на еднократно изплащане на средствата – в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалната партида на лицето, съответно на гарантирания размер, изчислен върху размера на брутните вноски за периода на осигуряване, ако натрупаните средства към момента на упражняване на правото на пенсия от осигуреното във Фонда лице са по-ниски от гарантирания размер на брутните вноски ;
- на допълнителна лична пожизнена пенсия за старост до една година преди навършване от осигуреното лице на възрастта му по чл. 68, ал. 1 от КСО, при условие че натрупаните средства по индивидуалната партида на лицето позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО;
- на еднократно или разсрочено изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната осигурителна партида, при трайно намалена работоспособност над 89.99 на сто;
- на еднократно или разсрочено изплащане на суми на наследниците на осигурено във Фонда лице при условията и по реда на КСО;
- на еднократно изплащане на суми на наследниците на пенсионер, в случаите на изплащане на пенсия с период на гарантирано изплащане на средства и при изплащане на пожизнена пенсия, включваща разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст, както и на еднократно изплащане на суми на наследниците на осигурено лице със сключен договор за разсрочено изплащане на средства.

При изплащане на допълнителна лична пожизнена пенсия за старост, Компанията покрива:

- риска, свързан с възможността пенсионерът да живее по-дълго от очакваната продължителност на живота, въз основа на която е изчислен първоначалният размер на пенсията („биометричен риск“);
- риска, свързан с възможността реализираната доходност от инвестирането на средствата на Фонда за изплащане на пожизнени пенсии да бъде по-ниска от стойността на техническия лихвен процент, който е използван за изчисляване на пенсията, („инвестиционен риск“);
- риска „смърт“ на пенсионер в случаите на изплащане на пожизнена пенсия с период на гарантирано изплащане – в периода на гарантирано изплащане;
- риска „смърт“ на пенсионер в случаите на изплащане на пожизнена пенсия, включваща разсрочено изплащане на част от средствата до навършване на избрана от пенсионера възраст - в периода на разсрочено изплащане.

2. Изготвяне на финансовите отчети

2.1 База за изготвяне

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приложими за дружества, които се отчитат по МСФО, приети в Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в параграф 1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

Годишният финансов отчет на Фонда е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти и инвестициите, които са оценени по справедлива стойност.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО изисква прилагането на конкретни приблизителни счетоводни оценки. От ръководството на Дружеството се изисква да направи собствени преценки и допускания при прилагането на счетоводните политики. Позициите във финансовите отчети, чието представяне изисква по-висока степен на субективна преценка, както и тези позиции, за които приблизителните оценки имат значителен ефект върху финансовите отчети като цяло, са отделно оповестени в Приложение 2.2.

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване" (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

Годишният финансов отчет на Фонда е изготвен на база на принципа на действащото предприятие. Ръководството предвижда, че наличните капиталови ресурси и източници на финансиране ще са достатъчни за покриване на ликвидните нужди на Фонда през 2023 г.

Финансовият отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ" ЕАД на 28 март 2023 г.

2.2 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Значимите счетоводни политики, приложени при изготвяне на този финансов отчет, са представени по-долу. Счетоводните политики са прилагани последователно в представените отчетни години, освен ако изрично не е упоменато друго. При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Фонда и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Преценките и свързаните с тях допускания се основават на исторически опит и други фактори, които са резонни при тези обстоятелства, резултатите от които формират основа за преценки относно балансовата стойност на активите и пасивите, които не са видни от и чрез други източници. Действителните резултати могат да се различават от направените предварителни оценки. Счетоводните преценки и основните допускания се преглеждат редовно. Корекция на счетоводните преценки се прави в годината на повторния преглед на преценките, ако корекцията се отнася за текущата година, или в годината на прегледа и в бъдещите години, ако повторния преглед касае текущата и бъдещите години. Преценките на ръководството при прилагането на МСФО, които имат съществен ефект върху финансовите отчети и счетоводните преценки със съществен риск от съществена корекция в следващата година са представени по-долу.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.2 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Оценка на справедливите стойности

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Фондът има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Когато е приложимо, Фондът използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените.

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Фондът следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Целта на използването на дадена техника за оценяване е да се оцени приблизително цената, по която би се осъществила обичайна сделка между пазарни участници.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на транзакцията (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Фондът счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава инвестицията първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката.

При последваща оценка тази разлика се признава в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица по подходящ начин според живота на инвестицията, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.
Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Фондът оповестява прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.
Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, попадат в различни нива на йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

За повече информация за йерархията на справедливите стойности на портфейла от финансови активи на Фонда, виж Приложение 14.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществени счетоводни политики

Функционална валута и сделки с чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Фондът. Сделките с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс към всяка отчетна дата. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ. Непарични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, оценявани по историческа цена в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс. Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането (преоценката) на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица към „Нетни финансови печалби/загуби от управление на инвестиции и финансови активи".

Основните валутни курсове към 31 декември на съответната година спрямо българския лев са както следва:

	2022 г.	*2021 г.*
1 евро	1.95583	1.95583
1 щатски долар	1.83371	1.72685

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства са краткосрочни финансови активи под формата на парични наличности и/или парични еквиваленти. Паричните наличности са налични в брой пари, по разплащателни сметки и парични влогове в банки, платими при поискване. Парични еквиваленти са краткосрочни, с оригинален падеж до 3 месеца високоликвидни вложения, които са лесно обратими в съответни парични суми и които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Инвестиции на пенсионния фонд

Инвестициите на Фонда се отчитат по справедлива стойност и включват дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове и деривативи. В случаите на продаваеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната цена. За инвестиции, които не се търгуват на активни пазари справедливата стойност се определя чрез прилагане на оценъчни модели. Фондът признава инвестициите, отчитани по справедлива стойност на датата на уреждане. При първоначално признаване инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им.

Ценни книжа, които имат фиксирана цена на изплащане на падежа и които са придобити с цел да съответстват на задълженията на плана или на конкретна част от тях, могат да се отчитат на базата на окончателната им цена на изплащане, като се приема постоянна норма на възвръщаемост до падежа им.

Когато планът притежава инвестиции, за които не е възможно да се направи приблизителна оценка на справедливата стойност, като например пълна собственост върху предприятие, се оповестява причината, поради която не се използва справедлива стойност. Доколкото инвестициите се отчитат по стойности, различни от пазарната или справедливата стойност, се оповестява и справедливата стойност.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществени счетоводни политики (продължение)

Инвестиции на пенсионния фонд (продължение)

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата стойност на инвестициите в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

(i) Справедлива стойност

След първоначалното признаване, Фондът оценява инвестициите по справедлива стойност. Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив, или
- при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Фонда.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

След 1 юли 2004 г. последващата оценка на активите се извършва всеки работен ден в съответствие с приетите Правила за оценка на активите и пасивите на Дружеството и управляваните от него Фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Правилата регламентират реда и начина за последваща оценка, източниците и системите за събиране на информация за справедливата стойност на инвестициите.

При невъзможност за определяне на справедливата стойност чрез използване на цени на активен пазар се прилага един от следните методи с цел надеждно определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент:

- Метод на линейната интерполация;
- Метод на дисконтираните парични потоци;
- Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози;
- Метод на Блек-Шоулс за оценка на опции;
- Други методи, определени в Правилата за оценка на активите и пасивите

Справедливата стойност на финансовите активи изчислена по посочените методи по-горе е оповестена в ниво 3 на таблицата в приложение 15.

Вземания, депозити, парични средства и парични еквиваленти

(i) Признаване и първоначално измерване

Фондът първоначално признава вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти по справедлива стойност, когато става страна по договорните условия на инструмента. Вземанията от дивиденти се признават, когато е възникнало правото за получаване. Другите вземания се признават на датата на тяхното възникване.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществени счетоводни политики (продължение)

Вземания, депозити, парични средства и парични еквиваленти (продължение)

(i) Признаване и първоначално измерване (продължение)

Паричните средства и парични еквиваленти и вземанията се измерват първоначално по справедлива стойност от която се приспадат разходите по сделката, които са пряко свързани с тяхното придобиване.

(ii) Класификация и последващо измерване

Паричните средства, паричните еквиваленти, депозитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, ако отговарят и на двете условия:

– държат се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
– съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете. Фондът е определил бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци за парични средства и парични еквиваленти и вземания.

Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва.

За целите на тази оценка „главницата" се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначално признаване. „Лихвата" се определя като възнаграждение за стойността на парите във времето и за кредитния риск, свързан с непогасената главница през определен период от време и за други основни рискове и разходи по кредитиране (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалбата. При оценката дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихви, Фондът разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценка дали финансовият актив съдържа договорна клауза, която би могла да промени времето или сумата на договорните парични потоци, така че тя да не отговаря на това условие. При извършването на тази оценка Фондът взима предвид:

- условни събития, които биха променили размера или времето на паричните потоци;
- условия, които могат да коригират договорната купонна лихва, включително характеристиките с променлива лихва;
- характеристиките за предплащане и удължаване; и
- условия, които ограничават претенциите на Фонда към парични потоци от определени активи (например характеристики без право на регрес).

Вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти впоследствие се оценяват като се използва метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност се намалява със загубите от обезценка. Приходите от лихви, печалбите и загубите от валутно-курсови разлики и обезценката, както и всяка печалба или загуба от отписване, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществени счетоводни политики (продължение)

Оценка дали договорните парични потоци са единствено плащания на главница и лихва (продължение)

(iii) Отписване

Отписване на инвестиции на пенсионния фонд, вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти

Фондът отписва инвестициите на пенсионния фонд или вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти, когато договорните права върху паричните потоци от тях изтичат или когато се прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от сделка, при която по същество всички рискове и ползи от собствеността върху тях са прехвърлени или при която Фондът не прехвърля и не запазва по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху тях.

Фондът сключва сделки, при които прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва всички или почти всички рискове и ползи от прехвърлените активи. В тези случаи прехвърлените активи не се отписват.

Брутната балансова стойност на инвестициите или вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти се отписва, когато Фондът няма разумни очаквания за възстановяване на инвестицията, респ. финансовия актив в неговата цялост или част от него. За корпоративни клиенти, Фондът извършва индивидуална оценка по отношение на времето и размера на отписването въз основа на това дали има разумно очакване за възстановяване. Фондът не очаква значително възстановяване на отписаната сума. Финансовите активи, които обаче са отписани, все още могат да бъдат предмет на дейност по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Фонда за възстановяване на дължимите суми.

(iv) Обезценка

Фондът признава загуба от обезценка за очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за вземанията и паричните средства и парични еквиваленти. Фондът измерва загубата от обезценка по стойност равна на ОКЗ за целия живот на финансовия актив, освен за следните, за които се измерва ОКЗ за 12-месечен период: банкови салда, за които кредитният риск (т.е. рискът от неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент) не е нараснал значително от първоначалното признаване. При определяне дали кредитният риск на даден финансов актив е нараснал значително след първоначалното признаване и при оценяването на ОКЗ, Фондът взема предвид разумната и обоснована информация, която е подходяща и достъпна без излишни разходи или усилия. Това включва както количествена, така и качествена информация и анализ, основани на историческия опит на Фонда и обоснована кредитна оценка и включваща прогнозна информация. Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив е нараснал значително, ако просрочието е по-голямо от 30 дни.

Фондът счита, че финансовия актив е в неизпълнение, когато:

- е малко вероятно кредитополучателят да изплати кредитните си задължения към Фонда в пълен размер, без да изисква от Фонда действия като реализиране на гаранция (ако има такава); или
- финансовите активи, за които просрочието е по-голямо от 90 дни.

ОКЗ за целия живот са тези ОКЗ, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на финансовия актив. 12-месечната ОКЗ е тази част от ОКЗ, която е резултат от събитията на неизпълнение, които е възможно да се случат в рамките на 12 месеца след отчетната дата (или по-къс период, ако очаквания живот на инструмента е по-кратък от 12 месеца).

Максималният период, който се взема предвид при определяне на ОКЗ е максималният договорен период, през който Фондът е изложен на кредитен риск.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществени счетоводни политики (продължение)

(iv) Обезценка (продължение)

Измерване на Очакваните кредитни загуби

ОКЗ са вероятностно претеглени приблизителни оценки на кредитните загуби. Кредитните загуби се отчитат по настояща стойност на всички парични дефицити (тоест разликата между дължимите паричните потоци, които се дължат от едно Компания в съответствие с договора и паричните потоци, които Фондът очаква да получи).

ОКЗ се дисконтират с ефективния лихвен процент на финансовия актив.

Финансови активи с кредитна обезценка

Към всяка отчетна дата Фондът оценява дали вземанията и паричните средства и парични еквиваленти са с кредитна обезценка. Вземане или парични средства и парични еквиваленти са с кредитна обезценка, когато едно или повече събития е възникнало, което има определено влияние върху очакваните бъдещи парични потоци. Доказателствата, че финансов актив е кредитно обезценен включват следните наблюдаеми данни:

- значителни финансови затруднения на кредитополучателя или емитента;
- нарушение на договор като неизпълнение или просрочие над 90 дни;
- преструктурирането на заем или аванс от Фонда при условия, които Фондът не би разгледал иначе;
- вероятно е кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

Представяне на загуба от обезценка за ОКЗ в отчета за финансовото състояние

Загуби от обезценка на вземанията и паричните средства и парични еквиваленти се приспадат от брутната балансова стойност на активите.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Разходите за лихви, валутните печалби и загуби, както и всяка печалба или загуба от отписване се признават в отчета за промените на нетните активи на разположение на осигурените лица.

Фондът отписва финансов пасив, когато договорните задължения са изпълнени, анулирани или изтекли. Фондът също така отписва финансов пасив, когато неговите условия се променят и паричните потоци от модифицирания пасив са съществено различни, като в този случай се признава нов финансов пасив по справедлива стойност, който се базира на променените условия. При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност и платеното възнаграждение (включително всички прехвърлени непарични активи или поети задължения) се признава в отчета за промените на нетните активи на разположение на осигурените лица.

Компенсирано представяне на финансови активи и финансови пасиви

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, тогава и само тогава, когато Фондът има законово право да компенсира сумите и възнамерява или да ги уреди на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществени счетоводни политики (продължение)

Вземания, парични средства и парични еквиваленти (продължение)

Признаване на приходи

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Фонда и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение.

Приходи от лихви

Приходите от лихви по инвестиции в дългови инструменти се признават текущо пропорционално на времевата база и договорен лихвен процент, а за финансови активи по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Приходи от дивиденти

Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото на Фонда да получи плащането.

Приходи от преоценка на инвестиции

Разликите от промените в оценката на инвестициите спрямо справедливата им стойност, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена на инвестициите при сделки с тях, се признават като увеличение или намаление в отчета промените в наличните нетни активи за изплащане на доходи.

Такси и удръжки

За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване и за управление на Фонда, Компанията събира такси и удръжки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Универсалния пенсионен фонд, посочени по-долу. Таксите се удържат при превеждане на средствата на осигурените лица и се отчитат като задължение към управляващата пенсионноосигурителна Компания.

- Процент от всяка осигурителна вноска в максимален размер от 3.75% за 2022 г. и 2021 г.
  При постъпили 120 или повече месечни осигурителни вноски, таксата е в размер на 3.60 на сто.;
- Инвестиционна такса в размер 0.75% годишно за 2022 г. и 2021 г. върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;

Пенсионни резерви

Съгласно изискванията на Кодекса, пенсионни резерви се формират от ПОК с цел да се обезпечава изплащането на пожизнени пенсии на лицата, преживели по-дълго от предварителните актюерски разчети в УПФ и ДПФ. Пенсионният резерв за тези Фондове се формира от:

- собствените средства на управляващата пенсионноосигурителна компания.
- средства на починали осигурени лица или пенсионери в УПФ и ДПФ, които нямат наследници.

С промяна в КСО, към 31.08.2021 г., Компанията трансформира пенсионния резерв в резерв за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии. Към 31 декември 2021 г., Фондът е прехвърлил средства в размер 23 хил. лв. към управляващата пенсионноосигурителна Компания, която е формирала резерв от 209 хил. лв. към 31 декември 2021 г. Към 31.12.2022 г. резервът за гарантиране изплащането на пожизнени пенсии е в размер на 209 хил. лв.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.4 Нови и изменени стандарти, приети от Фонда

Фондът е приложил следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2022 г.:

Изменения на МСФО 3 „Бизнес комбинации"; МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения"; МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи"; Годишни подобрения на МСФО – Цикъл 2018 г.-2020 г. (издадени на 14 май 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.)

Изменение на МСФО 16 „Лизинги" – Отстъпки по наем в контекста на COVID-19 (издаден на 31 март 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 април 2021 г.)

Всички промени в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущия или бъдещите периоди.
През 2022 г. няма значими промени в счетоводните политики прилагани от Фонда.

2.5. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Фонда

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2022 г. и не са били предварително приети от Дружеството. По-долу е изложена оценката на Дружеството за въздействието на тези нови стандарти и разяснения.

Изменения на МСС 1 "Представяне на финансови отчети" Оповестяване на счетоводни политики (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки": Дефиниция на счетоводните приблизителни оценки (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода": Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от единична операция сделка (издаден на 7 май 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

МСФО 17 „Застрахователни договори" (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.), включително Изменение на МСФО 17 и Изменение на МСФО 4 (издаден на 25 юни 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСФО 17 „Застрахователни договори": Възможност за преход за застрахователни компании, прилагащи МСФО 17 (издаден на 9 декември 2021 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Фонда през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

2.6. Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

Изменение на МСС 1 „Представяне на финансови отчети": класификация на текущи и нетекущи пасиви - отсрочване на датата на влизане в сила (издадени оригинално на 23 януари 2020 г. и в последствие изменени на 15 юли 2020 г. и 31 октомври 2022 г., в крайна сметка в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Изменение на МСФО 16 „Лизинги": Лизингово задължение при продажби и обратен лизинг (издадени на 22 септември 2022 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

3. Нетни (загуби)/печалби от преоценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност

Фондът е отчел загуба от преоценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност от 251,128 хил. лв. през 2022 г. и съответно печалба през 2021 г. от 93,167 хил. лв. Разпределението на нетните (загуби)/печалби от преоценка по видове финансови активи е показано в таблицата по-долу:

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Акции и Дялове	(104,507)	131,147
ДЦК, издадени от Република България	(27,439)	(9,360)
Чуждестранни ДЦК	(111,623)	(27,854)
Корпоративни облигации	64	338
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	(7,623)	(1,104)
	(251,128)	**93,167**

4. Приходи от лихви

Разпределението на приходите от лихви по видове финансови активи е показано в таблицата по – долу:

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Чуждестранни ДЦК	8,378	11,335
ДЦК издадени от Република България	4,348	4,308
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	719	502
Корпоративни облигации	170	144
Банкови сметки и депозити	1	3
	13,616	**16,292**

5. Други приходи

Към 31.12.2022 г. Фондът отчита други приходи, в размер на 22 хил. лв., в резултат на прилагане на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година и Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 година за частичен сетълмент на сделки с финансови инструменти.

6. Оповестяване на свързани лица

Идентифициране на свързани лица

Свързано лице на Фонда е „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД (наричано още ПОК ОББ ЕАД), в качеството ѝ на управляващо дружество, както и ключовият ръководен персонал на ПОК ОББ ЕАД.

Крайна компания-майка

Крайната компания-майка на ПОК ОББ ЕАД към 31.12.2022 г. е KBC Group N.V.

Предприятия с контролно участие в Пенсионноосигурителна компания ОББ ЕАД

Към 31.12.2022 г. 100% от акциите на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД се притежават от „ДЗИ – Животозастраховане" ЕАД.

Други свързани лица, които упражняват значително влияние върху Дружеството
Кей Би Си Иншурънс Лимитид (от 01.08.2021 г.)

6. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Ключов ръководен персонал

Свързани лица на Фонда са и ключовият ръководен персонал на „Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД. Компанията счита, че ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния и Надзорен съвет на Компанията към 31 декември 2022 г.

Сделки със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се осъществяват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени и уреждането се извършва в парични средства. Няма гаранции, предоставени или получени за вземания от или задължения към свързани лица.

Задълженията и вземанията от свързани лица са безлихвени и необезпечени. Фондът няма получени/издадени гаранции за задължения на свързани лица.

Транзакциите със свързани лица са оповестени в приложения 6.1 и 6.2 по-долу.

6.1. Такси и удръжки от осигурителни вноски за компанията, която управлява фонда

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Удръжки от осигурителни вноски	7,302	6,509
Инвестиционна такса	12,892	12,710
	20,194	**19,219**

6.2. Задължения към управляващата компания

Фондът заплаща такса за управление на партидите и инвестиционна такса на управляващата Компания. Към 31 декември 2022 г. и към 31 декември 2021 г., задълженията на Фонда са, както следва:

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Задължение за удръжки от осигурителни вноски	604	516
Задължение за удържана инвестиционна такса върху активите на Фонда	1,128	1,134
	1,732	**1,650**

7. Средства на осигурени лица, прехвърлени от/(към) други пенсионни фондове

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	198,057	84,666
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	(74,722)	(29,030)
Входящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	**123,335**	**55,636**
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	(169,917)	(121,241)
Прихващания съгласно споразумения с други пенсионни фондове	74,722	29,030
Изходящи парични потоци, свързани със средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове	**(95,195)**	**(92,211)**
Нетни парични потоци от/(към) от други пенсионни фондове	**28,140**	**(36,575)**

8. Прехвърляне на средства на осигурени лица по реда на пар.9, ал.1 от ПЗР на ЗБДОО за 2021 и чл.4б от КСО

8.1.Прехвърлени средства на осигурени лица към ДОО.

През 2021 г. е предоставена възможност на лицата, на които им остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им за пенсиониране (по чл. 68, ал. 1 от КСО) и на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, в същия този срок (до 30 юни 2021 г.) еднократно да упражнят правото на избор по чл. 4б от КСО за промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии" на ДОО (основание § 9, ал. 1 от ПЗР на ЗБДОО за 2021 г.). Към 31 декември 2021 г. на това основание са прехвърлени партидите на 167 лица, на обща стойност 1,692 хил. лв. През 2022 г. такава възможност не е предоставяна отново.

Към 31 декември 2022 г. от нетните активи на фонда са извадени средствата от осигурителните партиди на 566 осигурени лица, (2021 г. – 2,795) желаещи да упражнят правото на избор по чл. 4б от КСО за промяна на осигуряването им от универсален пенсионен фонд към Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (Сребърен фонд) в размер на 5,772 хил. лв. (2021 г. – 23,743 хил. лв.).

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Прехвърлени средства към ДОО съгласно пар. 9 КСО	-	(1,692)
Активи на осигурени лица, подлежащи на прехвърляне към Сребърен фонд	(5,772)	(23,743)
	(5,772)	**(25,435)**

Средствата, подлежащи на прехвърляне към Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система (Сребърен фонд), съгласно чл. 129, ал.13 на КСО се превеждат по сметка на Националната агенция за приходите в 6-месечен срок от възникване на осигуряването във фонд „Пенсии", съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 на КСО". Към 31 декември 2022 г. и към 31 декември 2021 г., УПФ няма задължения към Фонд „Пенсии" съответно към фонд "Пенсии за лицата по чл. 69 на КСО".

9. Вземания, свързани с инвестиции

През 2022 г. във вземания, свързани с инвестиции са отразени вземания от акции в щатски долари в размер на 33 хил. лв. (2021 г. - 29 хил. лв.).

През 2021 г. във вземания, свързани с инвестиции са отразени, вземания свързани с продажба на притежавани права на Софарма АД за записване на варанти, получаването на които се осъществи след приключване на записването, в размер на 38 хил.лв. и вземания от акции в щатски долари в размер на 29 хил. лв. както и вземания от дялове в щатски долари в размер на 1 хил. лв.

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Вземания, свързани с инвестиции	33	68
Общо	**33**	**68**

10. Парични средства и парични еквиваленти

	2022 г. *хил. лв.*	*2021г.* *хил. лв.*
Парични средства по разплащателни сметки	129,177	57,771
Общо парични средства и парични еквиваленти	**129,177**	**57,771**

Няма блокирани суми и други ограничения за ползване на паричните средства на Фонда.

11. Инвестиции по справедлива стойност

	2022 г.	*2021 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	243,971	177,800
Български корпоративни облигации	5,911	4,276
Чуждестранни държавни ценни книжа организации	772,243	909,254
Чуждестранни корпоративни облигации	72,099	68,896
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	536,846	581,747
Общо	**1,631,070**	**1,741,973**

11.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България

Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г. имат следната структура по остатъчен срок до падежа и по вид валута:

	2022 г.	*2021 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа До 1 година	35,253	-
Деноминирани в лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	23,209	17,666
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	185,509	160,134
	243,971	**177,800**

През 2022 г. купоните по притежаваните ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, са между 0.25% и 4.125% (2021 г.: между 0.375% и 3.125%). Купонните плащания са шестмесечни и годишни, с фиксирани лихвени проценти. През 2022 г. и през 2021 г. инвестициите на Универсален пенсионен фонд в ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, са с пазарна стойност над 5% от наличните нетни активи за изплащане на доходи.

11.2. Български корпоративни облигации

Българските корпоративните облигации имат следната структура по оригинален остатъчен срок до падежа и по вид валута:

	2022 г.	*2021 г.*
	хил. лв.	*хил. лв.*
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	-	350
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	5,242	3,228
Деноминирани в лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	669	698
	5,911	**4,276**

През 2022 г. купоните по притежаваните корпоративни облигации е между 3.00% и 3.75% (2021 г.: между 3.00% и 3.25%). Към 31.12.2022 г. корпоративни облигациии на стойност 5,242 хил.лв. са с плаващ купон (31.12.2021 г. 3,228 хил.лв.), а останалите са с фиксиран лихвен процент. Купонните плащания са тримесечни и шестмесечни.

11. Инвестиции по справедлива стойност (продължение)

11.3. Чуждестранни държавни ценни книжа

Чуждестранните държавни ценни книжа, имат следната структура по остатъчен срок до падежа и по вид валута:

	2022 г. *хил. лв.*	*2021г.* *хил. лв.*
Деноминирани в щ. д. с остатъчен срок до падежа до 1 година	26,597	-
Деноминирани в щ. д. с остатъчен срок до падежа над 1 година	81,888	34,103
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	-	46,397
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	663,758	828,754
Общо	**772,243**	**909,254**

Към 31.12.2022 г. и 31.12.2021 г., Фондът не притежава безлихвени чуждестранни държавни ценни книжа. Притежаваните ценни книжа са с фиксирани лихвени проценти.

През 2022 г. Фондът притежава инвестиции в единични емисии чуждестранни държавни ценни книжа деноминирани в евро с остатъчен срок до падеж над 1 година, чиято пазарна стойност да е над 5% от наличните нетни активи за изплащане на доходи, на стойност 297,478 хил. лв. /2021 г. единична емисия чуждестранни държавни ценни книжа деноминирани в евро с остатъчен срок до падеж над 1 година: 229,858 хил. лв.).

През 2022 г. купоните по притежаваните чуждестранни ценни книжа варират между 0.00% и 5.25% (2021 г.: между 0.00% и 3.75%).

11.4. Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Чуждестранните корпоративни ценни книжа, имат следната структура по остатъчен срок до падежа и по вид валута:

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	72,099	68,896
Общо	**72,099**	**68,896**

11.5. Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

	2022 г. *хил. лв.*	*2021 г.* *хил. лв.*
Акции	318,469	344,039
Дялове	218,377	237,708
	536,846	**581,747**

Към 31 декември 2022 г. Фондът притежава акции на български предприятия на стойност 83,577 хил. лв. (2021 г.: 89,273 хил. лв.) и чуждестранни акции на стойност 234,892 хил. лв. (2021 г.: 254,766 хил. лв.), както и дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми в България на стойност 2,900 хил. лв. (2021 г.: 3,458 хил. лв.), и дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми в чужбина, на стойност 215,477 хил. лв. (2021 г.: 234,250 хил. лв.).

12. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2022 г., Фондът има деривативни финансови инструменти, класифицирани като инвестиции по справедлива стойност с балансова стойност 115 хил. лв. (2021 г.: 70 хил. лв.).

Към 31 декември 2022 г. и съответно към 31 декември 2021 г., Фондът има отворени сделки с валутни деривативни финансови инструменти за продажба на щатски долари с цел намаляване на валутния риск от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните финансови активи, деноминирани в чуждестранна валута, които не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране. Сделките са краткосрочни, със срок до падежа по-малък от една година.

Параметрите на сделките са следните:

Към 31 декември 2022 г.	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	06 януари 2023 г.	182,500,000

Към 31 декември 2021 г.	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	14 януари 2022 г.	162,610,000

Нереализираните печалби/загуби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през 2022 г. са 5,291 хил. лв. (през 2021 г.: загуба 2,968 хил. лв.).

13. Данъчно облагане

Универсалният пенсионен фонд няма данъчни задължения. Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партиди на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане на доходите на физически лица. Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

Личните осигурителни вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване се приспадат от дохода им преди данъчно преобразуване. Вноските на работодателите за допълнително задължително пенсионно осигуряване се признават за разход за дейността по Закона за корпоративното подоходно облагане. През 2020 г. Фондът премина регистрация съгласно Закона за данък върху добавената стойност. Тази регистрация не поражда допълнителни данъчни задължения за Фонда.

14. Управление на финансовите рискове

Фондът осъществява управлението на финансовите ресурси на базата на периодично утвърждавана инвестиционна политика от Комитета по управление на активите и пасивите и Управителния съвет на Пенсионноосигурителна компания ОББ ЕАД.

Основната цел на инвестиционната политика на Фонда е свързана с реализиране на доходност от управлението на средствата на осигурените лица над средната на пазара и поддържане на висока степен на диверсификация с оглед минимизиране на риска. Основните инвестиции на Фонда включват парични средства и парични еквиваленти, банкови депозити, държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, акции и дялове в колективни инвестиционни схеми.

Фондът сключва и деривативни сделки, включващи форуърдни договори за чуждестранна валута. Целта е да се управлява риска от чуждестранните валути, който възниква във връзка с дейността на Фонда. Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Фонда, включват кредитен, валутен, лихвен, ликвиден и ценови риск. Управителният съвет преразглежда и определя политиката за управление за всеки от тези рискове, които са обобщени по-долу.

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск

При управлението на кредитния риск, Фондът инвестира във финансови инструменти с висок кредитен рейтинг.

За смекчаване на експозицията на Фонда на кредитен риск са въведени следните процеси и процедури:
- Оценка на кредитния риск – чрез т. нар. рискова премия, представляваща спреда между корпоративната крива на доходност и приложимата бенчмарк – крива, формирана от съответните за пазара на емитента правителствени облигации в обръщение.
- Анализ както на кредитното качество (рейтинг) на емитента на ценната книга, така и на контрагентите, с които Фонда извършва инвестиционните си операции.

Експозиция към държавен дълг

Таблицата по-долу представя кредитния риск свързан с държавен дълг по балансова стойност към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г.

В хиляди лева

Държава	Инвестиции по справедлива стойност 31 декември 2022 г. хил. лв.	Инвестиции по справедлива стойност 31 декември 2021 г. хил. лв.
България	243,971	177,800
Белгия	-	83,247
Германия	382,131	393,045
Индонезия	35,584	32,576
Испания	8,838	32,720
Италия	17,325	19,235
Мексико	26,061	24,273
Полша	31,719	-
Република Северна Македония	6,670	7,989
Румъния	111,409	125,060
САЩ	108,486	34,104
Унгария	44,020	35,658
Франция	-	56,662
Хърватска	-	64,685
Общо	**1,016,214**	**1,087,054**

Няма значителна концентрация на кредитен риск във Фонда.

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Експозиция към държавен дълг (продължение)

Таблицата по-долу представя кредитния риск свързан с държавен дълг по матуритетна структура към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г.

2022 г.
хил. лв.

	Балансова стойност	Брутни входящи парични потоци	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години
България	243,971	285,811	58	37,798	4,098	115,543	128,314	-
Германия	382,131	433,361	-	-	1,546	331,552	100,263	-
Индонезия	35,584	38,946	-	-	720	35,487	2,739	-
Испания	8,838	10,170	-	-	78	10,092	-	-
Италия	17,325	19,558	-	-	0	19,558	-	-
Мексико	26,061	30,796	-	-	390	30,406	-	-
Полша	31,719	33,997	236	-	0	33,761	-	-
Р. Северна Македония	6,670	9,230	-	137	0	546	8,547	-
Румъния	111,409	132,072	-	769	2,578	123,232	5,493	-
САЩ	108,486	121,954	237	30	27,946	89,444	4,297	-
Унгария	44,020	52,314	-	-	432	51,882	-	-
Общо	**1,016,214**	**1,168,209**	**531**	**38,734**	**37,788**	**841,503**	**249,653**	**-**

2021 г.
хил. лв.

	Балансова стойност	Брутни входящи парични потоци	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години
България	177,800	182,911	-	2,140	1,244	47,677	122,334	9,516
Белгия	83,247	82,163	-	-	1,724	67,250	13,189	-
Германия	393,045	386,290	-	46,353	2,585	168,459	168,893	-
Индонезия	32,576	33,548	-	-	707	24,431	8,410	-
Испания	32,720	32,838	-	-	160	638	32,040	-
Италия	19,235	19,732	-	-	387	1,549	17,796	-
Мексико	24,273	26,396	-	-	343	1,373	22,069	2,611
Р. Северна Македония	7,989	9,367	-	137	-	547	8,683	-
Румъния	125,060	138,225	-	645	2,266	63,572	71,742	-
САЩ	34,104	36,061	109	-	109	35,843	0	-
Унгария	35,658	36,803	-	-	158	632	36,013	-
Франция	56,662	56,301	-	-	552	25,630	30,119	-
Хърватска	64,685	69,781	108	194	861	4,648	63,970	-
Общо	**1,087,054**	**1,110,416**	**217**	**49,469**	**11,096**	**442,249**	**595,258**	**12,127**

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Таблицата по-долу представя информация, относно експозицията на Фонда на кредитен риск чрез класифициране на активите спрямо кредитния рейтинг на контрагентите според кредитните агенции на Fitch, Moody's Investors Service и Standard & Poor's.

Използваната скала на рейтинговите категории е на Moody's Investors Service, Fitch Ratings и Standard & Poor's

2022 г.

Държавни ценни книжа хил. лв.	**Fitch Ratings**	**Moody's Investor service**
A-	40,558	-
AAA	490,617	-
Baa2	-	44,020
BB+	6,670	-
BBB	296,879	-
BBB-	137,470	-
Общо	**972,194**	**44,020**

Корпоративни облигации хил. лв.	**Fitch Ratings**	**Moody's Investor service**	**Standard & Poor's**
Ba1	-	4,701	-
A1	-	8,426	-
A-	9,978	-	3,393
A3	-	7,636	-
Ba2	-	3,035	-
Baa1	-	9,269	-
A2	-	6,153	-
A	8,717	-	-
A+	4,041	-	-
BBB+	3,094	-	-
Baa3	-	3,656	-
Общо	**25,830**	**42,876**	**3,393**

През 2022 г. Корпоративните облигации без рейтинг са на стойност 5,911 хил. лв.

През 2022 г. кредитният риск на експозицията на паричните средства и парични еквиваленти на Фонда според Fitch Ratings е /BBB/ на стойност 129,177 хил. лв.

През 2022 г. кредитният риск на експозицията на деривативни финансови инструменти на Фонда според Fitch Ratings е /AA-/ на стойност 115 хил. лв.

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

2021 г.

Държавни ценни книжа

Хил. лв.	**Fitch Ratings**	**Moody's Investor service**
A-	32,721	-
AA	56,662	-
AA-	83,247	-
AAA	427,148	-
Ba1	-	64,685
Baa2	-	35,658
BB+	7,989	-
BBB	229,611	-
BBB-	149,333	-
Общо	**986,711**	**100,343**

Корпоративни ценни книжа Хил. лв.	**Fitch Ratings**	**Moody's Investor service**	**Standard & Poor's**
A	9,901	-	-
A-	3,341	-	3,444
A+	4,583	-	-
A1	-	5,073	-
A2	-	6,895	-
A3	-	3,203	-
Ba1	-	4,992	-
Ba2	-	3,331	-
Baa1	-	8,421	-
Baa3	-	4,560	-
BBB	3,354	-	-
BBB-	4,315	-	-
BBB+	3,483	-	-
Общо	**28,977**	**36,475**	**3,444**

През 2021 г. Корпоративните облигации без рейтинг са на стойност 4,276 хил. лв.

През 2021 г. кредитният риск на експозицията на паричните средства и парични еквиваленти на Фонда според Fitch Ratings е /BBB/ на стойност 57,771 хил. лв.

През 2021 г. кредитният риск на експозицията на деривативни финансови инструменти на Фонда според Fitch Ratings е /AA-/ на стойност 70 хил. лв.

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Валутен риск

През 2022 г., средствата на Фонда са инвестирани в активи, деноминирани в български лева, евро и щатски долари. Валутният риск, свързан с движението на валутния курс се покрива чрез сключване на срочни сделки във валута. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Фонда е незначителен.

Наличието в портфейлите на инвестиции, деноминирани в щатски долари, наложи сключването на сделки, хеджиращи валутния риск, с цел съхраняване стойността на направените вложения.

Валутният риск по деноминираните в щатски долари финансови активи се покрива чрез форуърдни продажби, подновявани на месечна база и осигуряващи непрекъснат хедж на портфейлните позиции.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промени във валутния курс лев/щ. дол. с ефекта му върху промяната в нетните активи (чрез промените в балансовите стойности на финансовите активи), при условие, че всички други променливи се приемат за константни.

	Увеличение/Намаление във валутния курс лев/щ. дол.%	*Ефект върху промените в нетните активи в хил. лв.*
2022 г.	+7.5	(756)
	- 7.5	756
2021 г.	+7.5	252
	- 7.5	(252)

В таблиците по-долу са представени структурата на активите и пасивите на Фонда по видове валути.

В хиляди лева
2022 г.

Активи	**Лева**	**Евро**	**Щатски долари**	**Общо**
Парични средства и парични еквиваленти	18,702	109,724	751	129,177
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	23,209	220,762	-	243,971
Български корпоративни облигации	669	5,242	-	5,911
Чуждестранни държавни ценни книжа	-	663,758	108,485	772,243
Чуждестранни корпоративни ценни облигации	-	72,099	-	72,099
Акции и права	83,577	127,530	107,362	318,469
Дялове	-	110,407	107,970	218,377
Вземания от инвестиции	-	-	33	33
Общо	**126,157**	**1,309,522**	**324,601**	**1,760,280**

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Валутен риск (продължение)

Пасиви	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Задължения към управляващото Компания	1,732	-	-	**1,732**
Деривативни финансови инструменти	-	-	115	**115**
Общо	**1,732**	-	**115**	**1,847**
НЕТНА ВАЛУТНА ПОЗИЦИЯ	**124,425**	**1,309,522**	**324,486**	**1,758,433**

В хиляди лева
2021 г.

Активи	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	10,464	590	46,717	57,771
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	17,666	160,134	-	177,800
Български корпоративни облигации	698	3,578	-	4,276
Чуждестранни държавни ценни книжа	-	875,151	34,103	909,254
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	-	68,896	-	68,896
Акции и права	89,273	128,000	126,766	344,039
Дялове	-	161,035	76,673	237,708
Вземания от инвестиции	38	-	30	68
Деривативни финансови инструменти	-	-	70	70
Общо	**118,139**	**1,397,384**	**284,359**	**1,799,882**

Пасиви	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Задължения към управляващото Компания	1,650	-	-	1,650
Общо	**1,650**		-	**1,650**
НЕТНА ВАЛУТНА ПОЗИЦИЯ	**116,489**	**1,397,384**	**284,359**	**1,798,232**

Лихвен риск

Фондът е изложен на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочните си финансови активи с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Фонда е да управлява разходите за лихви чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

Към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г. финансовите пасиви на Фонда са нелихвоносни.

Таблицата по-долу представя лихвената структурата на финансовите активи на Фонда по оригинален падеж на финансовите инструменти:

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Лихвен риск (продължение)

В хиляди лева
2022 г.

Финансови активи	Общо	Без матуритет	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Парични средства и парични еквиваленти	**129,177**	-	129,177	-	-	-
Финансови активи с фиксиран лихвен процент	**1,088,982**	-	-	35,253	26,597	1,027,132
Финансови активи с плаващ лихвен процент	**5,242**	-	-	-	-	5,242
Финансови активи нелихвоносни	**536,879**	536,879	-	-	-	-
Общо	**1,760,280**	**536,879**	**129,177**	**35,253**	**26,597**	**1,032,374**

В хиляди лева
2021 г.

Финансови активи	Общо	Без матуритет	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Парични средства и парични еквиваленти	**57,771**	-	57,771	-	-	-
Финансови активи с фиксиран лихвен процент	**1,156,998**	-	-	46,397	350	1,110,251
Финансови активи с плаващ лихвен процент	**3,228**	-	-	-	-	3,228
Финансови активи нелихвоносни	**581,885**	581,885	-	-	-	-
Общо	**1,799,882**	**581,885**	**57,771**	**46,397**	**350**	**1,113,479**

В таблицата по-долу е представена чувствителност към промяната в лихвени проценти и нейното отражение в отчета за изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2022 г. и 31 декември 2021 г. Влиянието от увеличението или намалението на лихвените проценти е оценено чрез изчисляването на промяната в справедливата стойност на инструментите с фиксиран лихвен процент.

В хиляди лева	**100 базисни точки на паралелно понижение**	**100 базисни точки на паралелно покачване**
2022 г.		
Към 31 Декември	43,619	39,107
2021 г.		
Към 31 Декември	61,224	(53,183)

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Фонда предполага осигуряване на достатъчно ликвидни средства за покриване на текущите задължения към осигурени лица, пенсионноосигурителнаата Компания и други текущи плащания. Фондът управлява ликвидния риск чрез поддържане на парични средства и/или бързо ликвидни дългови ценни книжа. Фондът няма дългосрочни задължения. Тъй като Фондът няма дългосрочни задължения, недисконтираните парични потоци са равни на балансовата стойност на пасивите.

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Фонда, е представена по-долу в хиляди лева:

В хиляди лева
2022 г.

	Балансова стойност	Брутни (изходящи) парични потоци	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Без договорен падеж
Задължения към управляващата Компания	1,732	(1,732)	(1,732)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	115	(115)	(115)	-	-	-	-
Общо:	**1,847**	**(1,847)**	**(1,847)**	-	-	-	-

В хиляди лева
2021 г.

	Балансова стойност	Брутни (изходящи) парични потоци	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Без договорен падеж
Задължения към управляващата Компания	1,650	(1,650)	(1,650)	-	-	-	-
Общо:	**1,650**	**(1,650)**	**(1,650)**	-	-	-	-

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

В Универсален пенсионен фонд ОББ, този риск е управляван чрез активна инвестиционна политика и прилагане на ограничения за максимален размер на концентрация на инвестиции в емитент, група, дадена индустрия, географска локация и съотношение директни инвестиции в акции и колективни инвестиционни схеми.

Анализът на чувствителността на цената на притежаваните от фонда акции и дялове на неколективни инвестиционни схеми от промяна в цената на борсовите индекси е, както следва:

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2022 г. *Борсови индекси:*	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи* *хил. лв.*
AEX	5%	808
CAC 40	5%	2,825
DAX	5%	1,923
Eurostoxx 50	5%	343
Eurostoxx 600	5%	-
FTSE 100	5%	488
FTSE MIB	5%	83
IBEX 35	5%	394
IBoxx USD Liquid Index	5%	-
Markit Iboxx EUR Liquid Index	5%	269
MSCI China	5%	580
MSCI Emerging Europe	5%	-
MSCI Emerging Markets	5%	745
MSCI Japan	5%	597
MSCI World	5%	-
S&P 500	5%	13,582
SOFIX	5%	4,205
AEX	-5%	(808)
CAC 40	-5%	(2,825)
DAX	-5%	(1,923)
Eurostoxx 50	-5%	(343)
Eurostoxx 600	-5%	-
FTSE 100	-5%	(488)
FTSE MIB	-5%	(83)
IBEX 35	-5%	(394)
iBoxx USD Liquid Index	-5%	-
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-5%	(269)
MSCI China	-5%	(580)
MSCI Emerging Europe	-5%	-
MSCI Emerging Markets	-5%	(745)
MSCI Japan	-5%	(597)
MSCI World	-5%	-
S&P 500	-5%	(13,582)
SOFIX	-5%	(4,205)

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2022 г.	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи*
Борсови индекси:		*хил. лв.*
AEX	20%	3,231
CAC 40	20%	11,301
DAX	20%	7,694
Eurostoxx 50	20%	1,370
Eurostoxx 600	20%	-
FTSE 100	20%	1,951
FTSE MIB	20%	333
IBEX 35	20%	1,577
iBoxx USD Liquid Index	20%	-
Markit Iboxx EUR Liquid Index	20%	1,078
MSCI China	20%	2,319
MSCI Emerging Europe	20%	-
MSCI Emerging Markets	20%	2,979
MSCI Japan	20%	2,388
MSCI World	20%	-
S&P 500	20%	54,327
SOFIX	20%	16,821
AEX	-20%	(3,231)
CAC 40	-20%	(11,301)
DAX	-20%	(7,694)
Eurostoxx 50	-20%	(1,370)
Eurostoxx 600	-20%	-
FTSE 100	-20%	(1,951)
FTSE MIB	-20%	(333)
IBEX 35	-20%	(1,577)
iBoxx USD Liquid Index	-20%	-
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-20%	(1,078)
MSCI China	-20%	(2,319)
MSCI Emerging Europe	-20%	-
MSCI Emerging Markets	-20%	(2,979)
MSCI Japan	-20%	(2,388)
MSCI World	-20%	-
S&P 500	-20%	(54,327)
SOFIX	-20%	(16,821)

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2021 г.	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи*
Борсови индекси:		*хил. лв.*
AEX	5%	1,323
CAC 40	5%	2,507
DAX	5%	1,925
Eurostoxx 50	5%	243
Eurostoxx 600	5%	217
FTSE MIB	5%	212
IBEX 35	5%	294
Markit Iboxx EUR Liquid Index	5%	868
iBoxx USD Liquid Index	5%	868
MSCI Emerging Markets	5%	1,763
MSCI China	5%	454
MSCI Japan	5%	447
MSCI World	5%	-
S&P 500	5%	13,503
SOFIX	5%	4,464
AEX	-5%	(1,323)
CAC 40	-5%	(2,507)
DAX	-5%	(1,925)
Eurostoxx 50	-5%	(243)
Eurostoxx 600	-5%	(217)
FTSE MIB	-5%	(212)
IBEX 35	-5%	(294)
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-5%	(868)
iBoxx USD Liquid Index	-5%	(868)
MSCI Emerging Markets	-5%	(1,763)
MSCI China	-5%	(454)
MSCI Japan	-5%	(447)
MSCI World	-5%	-
S&P 500	-5%	(13,503)
SOFIX	-5%	(4,464)

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2021 г. *Борсови индекси:*	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи* *хил. лв.*
AEX	20%	5,291
CAC 40	20%	10,029
DAX	20%	7,699
Eurostoxx 50	20%	971
Eurostoxx 600	20%	870
FTSE MIB	20%	848
IBEX 35	20%	1,175
Markit Iboxx EUR Liquid Index	20%	3,470
iBoxx USD Liquid Index	20%	3,472
MSCI Emerging Markets	20%	7,052
MSCI China	20%	1,817
MSCI Japan	20%	1,790
MSCI World	20%	-
S&P 500	20%	54,012
SOFIX	20%	17,855
AEX	-20%	(5,291)
CAC 40	-20%	(10,029)
DAX	-20%	(7,699)
Eurostoxx 50	-20%	(971)
Eurostoxx 600	-20%	(870)
FTSE MIB	-20%	(848)
IBEX 35	-20%	(1,175)
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-20%	(3,470)
iBoxx USD Liquid Index	-20%	(3,472)
MSCI Emerging Markets	-20%	(7,052)
MSCI China	-20%	(1,817)
MSCI Japan	-20%	(1,790)
MSCI World	-20%	-
S&P 500	-20%	(54,012)
SOFIX	-20%	(17,855)

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

Анализът на чувствителността на цената на притежаваните от Фонда акции, издадени в Република България е, както следва:

31 декември 2022 г.	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
Акции, издадени в Република България	+20%	16,715
	-20%	(16,715)

31 декември 2021 г.	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
Акции, издадени в Република България	+20%	17,855
	-20%	(17,855)

31 декември 2022 г.	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
Акции, издадени в Република България	+5%	4,179
	-5%	(4,179)

31 декември 2021 г.	*Промяна в цената на акции*	*Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.*
Акции, издадени в Република България	+5%	4,464
	-5%	(4,464)

Анализът по-долу показва концентрацията на риск по индустрии за притежаваните от фонда български акции:

Индустрии:	*2022 г.*	*2021 г.*
Финансов сектор	7.95%	7.36%
Индустриални компании	39.07%	43.88%
Потребителски стоки от първа необходимост	7.12%	6.38%
Материали	0.34%	0.37%
Здравеопазване	18.60%	18.69%
Дружества със специална инвестиционна дейност	26.92%	23.32%
	100.0%	**100.0%**

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

Анализът по-долу показва концентрацията на риск по индустрии за притежаваните от Фонда чуждестранни акции:

Индустрии:	*2022 г.*	*2021 г.*
Финансов сектор	13.97%	12.00%
Индустриални компании	10.31%	11.41%
Енергетика	6.58%	3.80%
Дружества със специална инвестиционна дейност	1.39%	1.26%
Комуникационни услуги	4.91%	6.08%
Потребителски стоки от първа необходимост	8.91%	6.99%
Потребителски дълготрайни стоки/услуги	12.53%	17.87%
Материали	6.44%	7.15%
Здравеопазване	11.95%	7.22%
Технологии	19.26%	23.96%
Други	3.75%	2.26%
	100.0%	**100.0%**

Управление на рисковете, свързани с COVID-19 и войната в Украйна

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

- Доходност на фонда

За 30.12.2022 г. стойността на един дял на "УПФ ОББ" е 1.66873 лв., при средна стойност на един дял за всички универсални пенсионни фондове (индекс UNIDEX) 1.66915. Постигнатата доходност от „УПФ ОББ" за 2022 г. е отрицателна в размер на 12.64%. Доходността за последния 24-месечен период на годишна база за „УПФ ОББ" е -3.52%, при -3.47% немодифицирана претеглена доходност за предходните две години на универсалните фондове за пазара.

- Финансово състояние на фонда – промени в инвестиционната стратегия през годината

В сравнение с 2021 г. основните класове активи реагираха със спадове на рязкото увеличение на основните лихвени проценти от централните банки. Представянето за годината на всички класове активи беше отрицателно. Акциите се повлияха негативно от очаквания, че високите лихвени проценти могат да доведат до забавяне на глобалната икономика или дори рецесия.

За 2022 година идентифицираме две основни пазарни тенденции, свързани с търговията с акции: първата е преминаване от акции, представящи се добре по време на ръст на икономиките на компании (компании от сектори като промишлено производство, добивна промишленост, стоки за дълготрайна употреба), към компании в енергийния сектор, представящи се добре в условията на високи цени на енергийните ресурси, и към банки, които се възползват от по-високите лихвени нива. Тези две тенденции са свързани с началото на нормализиране на лихвените политики на централните банки в развитите страни.

При инструментите с фиксирана доходност по-високите пазарни лихвени проценти доведоха до отрицателни преоценки предвид ниските стартови нива на доходността им. Корпоративните облигации и облигациите на развиващите се държави отбелязаха спадове поради опасения от приближаваща рецесия.

14. Управление на финансовите рискове (продължение)

Управление на рисковете, свързани с COVID-19 и войната в Украйна (продължение)

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда (продължение)

Съотношението на ликвидните средства и текущите задължения на „УПФ ОББ" към 31.12.2022 г. е 469.615, което показва че фондът разполага с достатъчно средства да покрие краткосрочните си задължения.

С цел да ограничим неблагоприятните ефекти върху възвръщаемостта от управлението на средствата на Универсален пенсионен фонд ОББ, в началото на годината намалихме значително количеството на дългосрочните дългови ценни книжа и рисковите активи в портфейлите на пенсионните фондове. Запазихме относително по-ниско нивото на риск в портфейлите през останалата част от годината.

През 2022 г. фокусирани действия на Компанията бяха насочени към ограничаване на ефектите от разпространението на COVID-19 и военният конфликт между Русия и Украйна върху стойността на средствата на осигурените лица. Ръководството следеше на ежедневна база развитието на пазарите и извършваше корекции, при необходимост, в своите инвестиционни решения.

15. Инвестиции по справедлива стойност по категории

Таблицата по-долу показва справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. За всички други финансови активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност, ръководството на фонда счита, че тяхната справедлива стойност се доближава до балансовата им стойност:

към 31 декември 2022 г. в хиляди лева	**Приложения**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Обща справедлива стойност**
Инвестиции по справедлива стойност:					
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Р. България или нейната централна банка	11.1	220,762	23,209	-	**243,971**
Български корпоративни облигации	11.2	-	5,911	-	**5,911**
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	11.3	772,243	-	-	**772,243**
Чуждестранни корпоративни облигации	11.4	72,099	-	-	**72,099**
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	11.5	500,560	24,450	11,836	**536,846**
Общо финансови активи		**1,565,664**	**53,570**	**11,836**	**1,631,070**

15. Инвестиции по справедлива стойност по категории (продължение)

Сумата на трансферите от ниво 1 в ниво 2, в размер на 30,361 хил.лв., се дължи на развитието и пазарните условия през 2022 г.

към 31 декември 2021 г. в хиляди лева	**Приложения**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Обща справедлива стойност**
Инвестиции по справедлива стойност:					
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	11.1	160,134	17,666	-	**177,800**
Български корпоративни облигации	11.2	4,276	-	-	**4,276**
Чуждестранни държавни ценни книжа	11.3	909,254	-	-	**909,254**
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	11.4	68,896	-	-	**68,896**
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	11.5	561,249	-	20,498	**581,747**
Деривативни финансови инструменти	12	70	-	-	**70**
Общо финансови активи		**1,703,879**	**17,666**	**20,498**	**1,742,043**

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

В хиляди лева	*Ниво 3 Справедлива стойност*
Салдо на 1 януари 2021 г.	**5,582**
Покупки	129
Продажби	(2,132)
Нетно изменение в справедливата стойност (нереализирано)	8,083
Трансфер от ниво 1 в ниво 3	8,836
Салдо на 31 декември 2021 г.	**20,498**
Салдо на 1 януари 2022 г.	**20,498**
Покупки	18
Нетно изменение в справедливата стойност (нереализирано)	(994)
Трансфер от ниво 3 в ниво 2	(15,112)
Трансфер от ниво 1 в ниво 3	7,426
Салдо на 31 декември 2022 г.	**11,836**

Трансферът от Ниво 3 към Ниво 2 през 2022 г., се дължи на това, че към 31.12.2022 г. има котирана цена на недостатъчно ликвиден пазар на притежавани български акции, за които към 31.12.2021 г. са приложени методи за оценка.

Трансферът от Ниво 1 към Ниво 3 през 2022 г., се дължи на това, че за притежавани от Фонда български акции са приложени методи за оценка, тъй като към 31.12.2022 г. за тях не е налична цена от активен пазар.

15. Инвестиции по справедлива стойност по категории (продължение)

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3 (продължение)

Трансферът от Ниво 1 към Ниво 3 през 2021 г., се дължи на това, че за притежавани от Фонда български акции са приложени методи за оценка, тъй като към 31.12.2021 г. за тях не е налична цена от активен пазар.

16. Финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	**Приложения**	**2022 г.**	**2021 г.**
В хил. лева			
Парични средства и парични еквиваленти	10	129,177	57,771
Вземания, свързани с инвестиции	9	33	68
Общо:		**129,210**	**57,839**

17. Събития след края на отчетния период

На 3 януари 2023 година е вписана промяна в членовете на Надзорния съвет на Компанията, като Татяна Иванова е заместена от Ани Ангелова.

В началото на месец март 2023 г. бе обявен фалита на SVB и Signature Bank в САЩ. Федералният резерв се намеси решително, като предостави ликвидност на всички банки. В Европа поради дългогодишни проблеми на Credit Suisse се стигна до придобиването на банката от UBS с намесата и помощта на Швейцарските власти. Индексите S&P 500 и Eurostoxx 50 към 21.03.2023 г. са с положителна доходност от началото на годината. Ръководството на ПОК ОББ счита, че доколкото засегнатите банки имат регионален статут, не може настъпилите обстоятелства да се окачествят като глобална банкова криза, съответно към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет не са налице преки ефекти и засегнати експозиции на финансовите инструменти на Фонда.

Към този момент, Ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет.

Няма други значими събития след датата на баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2022 г.